

VILTIES DRAUGIJOS NARIAI

Paskutinę savaitę į Vilties draugiją įstojo šie asmenys:
Paplenas J., Chicago 25 dol.
Degesys Roma, Cleveland 50 „
Degesys Danielius, Cleveland 50 „
Velžis Vincas, Baltimore 10 „
Pažemėnas Kazys, Baltimore 10 „
Rakūnas Kazys, Baltimore 10 „
Lietuvninkas Jonas, Baltimore 10 „

Į Vilties draugiją galima įstoti gaunant reikalingus pareiškimus iš Vilties talkininkų, krepiančių tų pareiškimų į Divros redakciją arba Vilties vardu (6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio) siunčiant pinigų. Geriausia siųsti čekiais ar money orderiais.

Primename, kad pirmas Vilties draugijos narių telkimo laikotarpis baigsis kovo mėn. 31 d. Gi Vilties draugijos pirmasis visuotinis susirinkimas įvyks balandžio mėn. 26-27 dienomis.

Visi tautinės minties asmenys kviečiame rašyti į Vilties draugiją ir savo įnašu stiprinti tautinę spaudą.

MIN. ST. LOZORAITIS BONNOJE

Min. St. Lozoraitis vėl lankėsi Bonnoje ir turėjo eilę pasikalbėjimų Vakarų Vokietijos Užsienų Reikalų ministerijoje.

Jis buvo priimtas Vokietijos užsienų reikalų viceministerio ir abiejų politinių departamentų direktorių.

Iš Bonnos vėl grįžta į Paryžių, kur numato organizuoti efektyvią priešgenocidinę akciją.

DETROITIEČIŲ AUKA PRASIVERŽUSIEMS IŠ LIETUVOS

Tik Jums, trys mieli lietuviai, po 7 metų baisios priespaudos, šias pirmas ŠVENTAS KALĖDAS ir NAUJUOSIUS 1952 metus, švenčiant laisvame pasaulyje, galime nuosirdžiai palinkėti: geros sveikatos ir didžios energijos sekmingai tęsti kovą su žiauriuoju okupantu.

Kai vyko ir tebevyksta, neapsakomai bausis lietuvių naikinimas, kai viskas, kas lietuviška su šėtoniškomis kanopomis tripiama, Jūs laisvės kovotojai, per raudonųjų despotų, durtuvais iškaišytą Baltijos jūros kelią, pasiekė laisvąjį pasaulį.

Šiandien, mes iš Jūsų, kaip naujagimių lūpų, kančios kelių peregusių tiesioginių liudininkų, iš kur nei uodas negali pralisti, vistiek, Jums raudonuosius sargybinius paklūpūžius, išgirdom gyvąją tiesą apie neįsivaizduojamą laisvam žmogui, baisių terorą mūsų brangioje tėvynėje Lietuvoje.

Per Jus mes gavome maldavimą pavergtųjų brolių būti viešingais kovoje jų išgelbėjimui.

Tikėjime, žmogėdros išsimaukę nekalčių žmonių kraujuje sprogs. Mes iš viso pasaulio išblaškietį, tikrai sugrįžime į Nepriklausomą Lietuvą ir vieni su asaromis akyse įsiekosim savųjų, kiti džiaugsmingai, dar radę gyvus, juos glausime prie savo krūtinų.

Mieli broliai! Šių švenčių proga, taip reikalingą Jums paramą, primkite iš mūsų, jūsų skaudžių išgyvenimų padėčiai palengvinti.

Pasirašė: J. Janeckas, R. Senkus, P. Stanionis, M. V. Dubris, J. Lekas, B. Žyvytis, V. Bložė, V. Urbonas ir V. Tamošiūnas.

Gen. de Latre de Tassigny. Amerikos kariuomenės viršininkų tarpe (skaityk rašinį "Generolas nori išgirsti jūsų lopšnį" (4 psl.).

Kas bus iširus deryboms Korėjoje?

Praėjusi savaitė nepasižymėjo ypatingais įvykiais tarptautinėje politikoje. Kaip ir ligšiol pasaulis buvo atkreipęs dėmesį į Korėjoje jau septintą mėnesį tebevykstančias derybas, tačiau vis daugiau rūpesčių kėlė ties pietryčių Azija pakibę debesys. Pasaulio opiniją sudomino Vokietijoje paskelbtas pranešimas apie vak. vokiečių įnašą kariais į europinę armiją. Jei vokiečių paskelbtas laikytinas daugiau didelio masto užsimojimu ateidai, tai Azijoje besiplėtoją įvykiai gali turėti daugiau ar mažiau įtakos šio meto tarptautinei politikai. Netenka abejoti, kad vakarų vedamos politikos kryptis turės atsiliepti ir dviguba Anglijos vyriausybės galvos viešnagė Amerikos sostinėje. Meskime žvilgsnį pirmiausia į Azijos kontinentą.

KOREJA KELIA ROPESČIŲ

Pastarosiomis dienomis abi besitarančios pusės Korėjoje laukė savo vyriausybės patarimų, o amerikiečių stovykloje vyravo vis labiau augęs įtarimas, kad komunistai visai negalvoja apie palaužų pasirašymą. Iš kitos pusės, ne tik Washingtone, bet ir kitose pasaulio sostinėse kilo vis didesnis baiminimasis, kad Peipingas esąs pasiryžęs Korėjos karą perkelti į pietryčių Aziją.

Per pastarųjų savaitę pasitarimus Washingtono su Churchilliu ir be jo stengiasi priėti prie kokių nors sprendimų ir drauge susidurta su įvairiais sunkumais.

Politiniai sluogsniai papabrėžia, kad pasireiškias nuomonų skirtumas ne tik JTautų tarpe, bet ir pačios JAV-bės nėra aiškiai pasisakiusios, kokia turi būti vedama Tol. Rytų politika. Kiekvieno atveju, Amerika jau yra išsijoninusi, kad Maskva su Peipingu savo rankose turinti iniciatyvą ir tenka ką nors daryti, kad išvengus naujų pasikėsimų iš komunistinio pasaulio pusės. Kokius nors planų parengimas, savo ruožtu, pareina ir nuo komunistinės strategijos suvokimo, o toji strategija keičiama nepaprastai greit, pagal aplinkybes.

STRATEGIJOS KAITALIOJIMAS

Nepavykus iš Korėjos išstumti sąjungininkų ir Korėjos karui smarkiai pastumėjus į priekį Europos apginklavimą, kaip nurodo amerikiečių spauda (N. Y. Times), Maskva pasiryžusi keisti savo strategijos linkmę. Čia žiūrėtos dvi galimybės —

pirmiausia prileidžiama, kad Maskva su Peipingu, esą, nutarė nutraukti pasitarimus ir vėl atnaujinti karo veiksmus. Sovietų taktika Paryžiaus JT susirinkime, Višinskio daryti pasiūlymai dėl derybų perkėlimo, dalinių atitraukimo ligi 38 paralelės, pagaliau, amerikiečių delegacijos vado gen. van Fleetto pavadinimas "kanibalų" (žmogėdara...) lyg ir patvirtintų šiuos spėjimus. Kitoji galimybė — sovietai su kinais gali būti nusprendę, laikydamiesi amerikiečių pajėgas prižiūras Korėjoje, bandyti su kinų "savanorių" pagalba įsiveržti į prancūzų Indokiniją.

Reikia atminti, kad ne tik šio krašto ryžiai, bet ypatingai guma ir cinkas jau seniai vilioja sovietus. O kur Indokinijos pietuose šviečias Singapuras — britų laivyno bazė, dominuojanti kelius tarp Indijos vandenyno ir Kinų jūros, ir į vakarus esanti Indija, rytuose Filipinai ir pietuose — naftos šaltiniai gausi Indonezija. Kai Indokinijoje ir gretimuose kraštuose gyventojai daugumoje vargšai, kai vakarai neturi daug simpatijų ir kai tuose kraštuose sėkmingai kyla nacionalizmo bangos, jau nekalbant apie silpną karinį pasirengimą tas sritis ginti, tai ar šiuo atveju komunistinis pasaulis galėtų į reikala pamoti ranką?

JOKIŲ SPRENDIMŲ DEL AZIJOS

Grėsiąčio Azijoje pavojaus akivaizdoje vakarai nėra vienint. Nors Pentagonas — amerikiečių kariniai sluogsniai pereinamos savaitės pasitarimuose buvo kalbėję apie ultimatumą raudonųjų derybininkams Korėjoje, tačiau tokiai minčiai nepritarė nei Washingtono politiniai sluogsniai, nei Amerikos sąjungininkai. Vėl svarstoma, kad kinams nutraukus derybas, sąjungininkai Korėjoje turėtų atnaujinti puolimą ir šį kartą jau bombomis apmėtyti Raud. Kinijos miestus. Ir Churchillis savo kalboje Washingtono nurodė į reikalą veikti "greitai, ryžtingai ir efektingai" tuo atveju, jei derybos būtų nutrauktos, Tačiau Londonas su Foreign Office (užs. reik. m-ja) ir čia užpylė šalto vandens, esą, naujo komunistinio posūkiu atveju pirmiausia tartinės...

Kaip matyti, nors vakarai ir keletą kartų padarė išpėjimų dėl pietryčių Azijos (ir britų Edeinas savo viešnagės metu New York'e pabrėžė, kad JTautos pasipriešintų naujai agresijai Azijoje), tačiau iš esmės ligšiol nepadaryta jokių aiškių sprendimų. Tai nesanti neryžtingumo stoka, sako Washingtonas, tai tik noras išspręsti visus kylančius veiksmus ir supratimas, kad visais atvejais Europai turinti būti atiduota pirmenybė. Amerikos valdžios sluogsnų nuomone, ne Azija, bet pramoningoji Europos širdis esąs pats pagrindinis komunistų tikslas.

BOMBARDUOTI KINIJĄ?

Kai Korėjoje blaštą viltys sudaryti paliaubas ir kai nebėra kalbos, kad iš Korėjos galėtų visai pasitraukti amerikiečių ir jų sąjungininkų karinės pajėgos, Washingtono politiniai ir kariniai sluogsniai yra įsitikinę, kad nutraukus derybas, turėtų prasidėti didelė sausumos pajėgų ofenzyva. Jos tikslas nebūtų veržtis prie Yalu upės, bet kuo daugiau iššaudyti komunistų. Tą ofenzyvą turėtų paremti oro puolimai prieš Kinijos oro bazes ir geležinkelius centrus. Taikiniai esą parinkti ir belieka tik laukti Washingtono leidimo. Kinijos blokada iš jūros pusės taip pat turės sudaryti šios ofenzyvos grandį. Nurodoma, kad per pastaruosius keletą mėnesių amerikiečių oro pajėgos Tol. Rytuose padidintos 20 nuos., o sausumos dalinių skaičius dabar siekia ligi pusės mil. vyrų.

Deryboms besitęsiant, kariniai apmokyti ir pietų korėjiečiai, ir dabar jie jau turi aštuonias gerai kariniai parengtas divizijas. Kantrybė Korėjoje jau eina prie galo... sakoma ir piešiama pavėluose ir dabar belieka laukti sprendimo. Kiekvieno atveju, derybų nutrukimo atveju tenka laukti karo išsiplėtimo Korėjoje, gal ir kitur.

VOKIETIJA PRISIDEDA PRIE EUROPOS ARMIJOS

Pereitas šeštadienis kai keno laikoma istorine diena, pirmoje eilėje, pačiai Vak. Vokietijai. Tą dieną per visas Vokietijos radijo stotis paskelbtas saugumo reikalų valst. sekretoriaus T. Blank'o pranešimas, kad federalinė vokiečių vyriausybė pašauksianti į karinę tarnybą 19-21 amž. vyrus ir tuo būdu prisidėsianti prie Europos Armijos su savo įnašu — nuo 300,000 ligi 400,000 vyrų. (12 divizijų). Numatyti ir krantų apsaugos laivyno daliniai ir oro pajėgos. Vokiečiai turės lygias su kitais teisės toje armijoje ir laukiama, kad vokiečių kariai ginsią Vokietijos sienas nuo agresoriaus. Tai buvo pirmasis vokiečių

Emigrantinės ligelės

Kai žmonės, netekę savo tėvų žemės, atsiduria tremtyje, ryžtasi grįžti namo, noras kovoti dėl tautos laisvės būna labai didelis. Bet jei tremtis užsitęsia ilgai, kova dėl laisvės ima tolydžiai silpnėti: kovotojai vieni pavargsta, kiti suserga emigrantinėmis ligelėmis, kurios, jei su jomis nekovojama, gali pavirsti į siaubingą vėžį, sunaikinant visą tremtyje esančios tautos dalies politinę organizaciją.

Kova dėl lietuvių tautos laisvės jau gerokai įžengusi į antroje dešimtmetyje. Neprasmingas lietuvių tremtinio gyvenimas tęsiasi jau keletas metų. Dėl šių priežasčių jau kuris metas ima reikštis negerovės lietuvių tremties gyvenime. Jos silpnina lietuvių tautos laisvės kovą, mažina demokratinio pasaulio ryžtą spirti komunistų valstybinei vergijai, grėsiančiai dar plėstis į laisvasias tautas.

Partinis egoizmas ir politinė trumparagystė gimdo nepagrįstus, siekiančius diskvalifikuoti politinį darbą dirbenčių asmenis. Spaudoje mėginama šmeižtais nuvertinti Lietuvos valstybinę institucijas, siekiant savo partijai kredito, bet visiškai nebijant, jog tuo skaudžiai žalojama lietuvių tautos vienybę ir kenkiama pačiai Lietuvos laisvinimo bylai.

Tai emigrantinės ligelės, kurioms turėtų būti paskelbta griežta kova. Kitu atveju, gali iškilti rimtas pavojus taip įklimti, kad Lietuvos laisvinimo vežimas nebus galima pajudinti nė iš vietos. Jei Lietuvos laisvinimo vyloje mes patys vaidintume pagrindinį vaidmenį ir visiškai nebūtume reikalingi kitų paramos, tai šitokios "partinės lenktynės" gal būtų mažiau žalingos. Bet dabar, kai Lietuvos laisvinimas pareina savo svorio didžiąja dalimi nuo demokratinio pasaulio, ypač nuo Jungtinių Amerikos Valstybių, tai mūsų tautinė vienybė ir politinis subrendimas yra Lietuvos laisvinimo sėkmės

tautos painformavimas apie vokiečių vaidmenį vakarų gynyboje. Plačiai per pasaulį nuskaubėjęs Adenauerio vyriausybės nutarimas pačioje Vak. Vokietijoje sukėlė skirtingų nuotaikų. Socialistai pirmieji pareiškė, kad jie visomis priemonėmis priešinsis šių nutarimų įgyvendinimui (jie turės būti nubalsuoti abiejose vokiečių parlamento rūmose), tad nesitikima, kad vokiečių vyrai ligi šių metų pabaigos įsivilkty uniformą.

Ta proga patys vokiečių pareigūnai nurodė, kad vokiečių militarizmas nežada atgimti ir kariai ateity neturės didesnių privilegijų už civilinius gyventojus... Vakarų spauda ir pati Bonna dar papabrėžia, kad nors vokiečių nuomonės ir skirtingos, tačiau vokiečiams tenka pasirinkti dvi išeitis — arba nepasirašyti karinių virsti antroje pietų Korėja arba prisidėti prie vakarų kraštų gynybos ir sustiprinti taiką. Pasirinktas, kaip matyti, antrasis kelias.

CHURCHILLIS PLAUKIA ATGAL

Grįžęs iš Kanados britų min. pirmininkas W. Churchillis dar kartą lankėsi Washingtono, ta (Perkelta į 8-tą puslapį)

pagrindinės sąlygos.

Tik vieninga ir politinių požiūrių subrendusi tauta pateisina savo valstybinę nepriklausomybę ir yra verta demokratinio pasaulio paramos prarastai laisvei grąžinti. Šis dėsni visad buvo ir dabar yra taikomas visiems laisvės siekiančioms tautoms.

Mes džiaugėmės lietuvių tautos vienybę, politinių subrendimu, sugebėjimu organizuotis ir kovoti dėl Lietuvos išlaisvinimo. Šias mūsų tautos ypatybes įvertino mūsų draugai ir priešai: pirmieji tiesės mums pagalbos ranką, o antrieji sėjo mums nesantaikos sėklą. Mūsų politinės institucijos, kovojančios dėl Lietuvos išlaisvinimo, susilaukė iš laisvojo pasaulio daugiau dėmesio ir realios pagalbos. Lietuviai (taip pat estai ir latviai) buvo įsileisti į Laisvosios Europos Komitetą. Jau seniai spauda rašė, kad buvo pažadėta ir suplanuota mus įsileisti į kitas labai svarbias pavergtosios Europos dalies laisvinimo institucijas: Laisvosios Europos radiją, Vidurio Europos Studijų Centrą, Tyrinėjimo ir Informacijos skyrius. (Visos šios įstaigos dirba Laisvosios Europos Komiteto veiklos rėmuose). Deja, tie, pagyldinti, seni pažadai (išskyrus dėl demunciacijos ir partinių kombinacijų gerokai pavėluotą lietuvių įėjimą į Tyrinėjimo ir Informacijos skyrių) tebėra ligi šiol dar nerealizuoti ir neišku, ar bus galima juos įgyvendinti taip, kaip buvo žadėta. Kas gi čia kaltas? Nėra abejonės, kad dalis kaltės atitenka paskutiniui metu pasireiškusiems mūsų politiniams nesubrendimui, kylančiam iš siaurų partinių dominavimo užmačių, ir tautinės vienybės stokai. Be to, intrigos, skundai, demunciacijos — tai tikrieji ir didieji šios nesėkmės kaltininkai.

Mūsų balsą per Laisvosios Europos radiją jau seniai girdėtų kienčianti Lietuva, jei "Amerikos Balse" ("Voice of America") dirbą žmonės, matyt, vengdami konkurencijos, nebūtų sudarę amerikiečių įstaigose intrigų, kurios gerame kelyje buvusį reikala nustūmė į mirties tašką ir skaudžiai "pakenkė" Pabaltijo valstybių laisvinimo organizacijai. Tenka pasiguosti, kad šioje žalingoje akcijoje pragaistingiausių vaidmenį suvaidino "Amerikos Balso" latvių sektoriai. Lietuviai, dirbą "Amerikos Balse", sugebėjo išlikti neutralūs.

Tad skelbkime griežčiausią kovą emigrantinėms ligelėms, kurios gimdo partinio dominavimo užmačius ir asmeninį pavydą, kad jos neišvirstų į vėžį, edant lietuvių tautos politinę organizaciją ir tuo žlugdant Lietuvos laisvinimo kovas sekme.

B. Pakenė

PAŽADĖJO TALKĄ

Sausio pradžioje į VLIKo būstinę buvo atvykęs žymusis amerikiečių žurnalistas Leonardas Schweitzer, kuris, kaip amerikiečių spaudos koncerno News Service, kuriam priklauso 93 spaudos organai, atstovas, nuolat reziduoja Bonnoje. Ta proga jis turėjo plačią pasikalbėjimų su VLIKo nariais, ypač domėdamasis Lietuvos vykusia ir tebevykstančia rezistencija, partizaninių judėjimu, žmonių gy-

EUROPINIO SAJŪDŽIO KONFERENCIJA

Londono sausio 20-24 d. vyks ta Europinio Sajūdžio ribose konferencija. Lietuvių tautinę grupę, kuri konferencijoje dalyvaus delegatų titulaus, sudaro min. B. K. Balutis, Dr. St. Bačkis ir Dr. P. Karvelis. Stebėtojų titulaus konferencijoje dalyvauja VT narys doc. M. Brakas, pasiuntinybės patarėjas V. Bačlickas, DBLB pirmininkas Varkala ir DBLS-gos pirmininkas M. Bajorinas, be to, kaip jauni mo atstovė — St. Prapulyenytė. Į konferenciją atskrenda iš JAV V. Sidzikauskas.

Konferencijoje bus svarstomi pavergtųjų tautų reikalai. Jau Hamburge įvykusioje konferencijoje buvo atkreiptas dėmesys į Europos integracijos reikalą, kad pavergtieji Rytų Europos kraštai drauge su Vokietija ir Vak. Europa sudaro vieną lytį nedalomą vienetą.

Europinį sąjūdį remia ir jo garbės pirmininkai jau dabartinis D. Britanijos premjeras W. Churchillis, A. de Gasperis, R. Schumanas ir P. H. Spakas. Jo Rytų ir Centro Europos Komisijos pirmininkas Mr. E. Bedington-Behrons mūsų delegacijos nariams, kurie dalyvaus konferencijoje, atsiuntė savo nuosirdžius sveikinimus. E.

TRUMANO BIUDŽETAS

Šį pirmadienį prez. Trumanas Kongresui pasiuntė biudžeto projektą 1952-53 m. Jis laikomas rekordiniu Amerikos istorijoje.

Biudžete numatyta 85,444,000,000 dol. išlaidų. Tai sudaro 550 dol. iš kiekvieno vyro, moters ir vaiko krašte. Iš kiekvieno dolerio 60 ct. numatyta skirti ginkluotoms pajėgoms.

Netrukus prezidentas numato atskirti pareikalauti 5-6 bil. dol. atominių ginklų plėtimui, kurie turį ryšio su kai kuriais fantastinio pobūdžio ginklais.

Nurodęs, kad parama užsienio kraštams yra gyvybinės reikšmės besiekiant taikos ir saugumo pasauliui, prezidentas prašo šią paramą nuo apie 7 bil. dol. padidinti ligi 10 su viršum bil. Prezidentas siūlo pakelti ligi 5 bil. ir mokesčius. Jei jie būtų priimti, tai asmens pajamų mokeskis būtų pakeltas apie 5 nuos. ir daugiau pakiltų korporacijų ir akcijų mokesčiai.

Kariniams reikalams pasiūlyta išleisti per 51 bil. dol. (šiais metais numatyta apie 40 bil.). Numatoma, kad prezidento pasiūlytas biudžetas gali būti apkarpytas. Jau dabar prieš jo esą, per didelį išpūtimą smarkiai pasisakė ne tik respublikonai, bet ir demokratų dalis.

venimu, religine padėtimi, visa Lietuvos laisvinimo akcija bei lietuviškais veiksniais, veikiančiais Europoje ir Amerikoje. Prieš vykdamas į Europą, jis Washingtono matėsi su min. P. Žadeikiu.

Schweitzeris pažįsta visus žymiusius Rytų Europos kraštų politikus ir žaliajame Internacionale, ir LE Patariamojoje Grupėje. Neseniai jis turėjo pasikalbėjimą su De Gasperiu, Adenaueriu ir kt., aplankė Sueso kanalą zoną ir antrą kartą vyks pas Franko. Iš vertingų informacijų, kurių jis gavo iš VLIKo, pažadėjo paskelbti amerikiečių spaudai Lietuvos bylos reikalus tris straipsnius. P. Schweitzeris ne tik nuosirdžiai domėjosi ir informavosi aktualiais Lietuvos laisvinimo klausimais, bet ir pats suteikė VLIKo vadovybei vertingų informacijų. E.

Lithuanian Weekly, published by Ohio Lithuanian Publishing Company, 8820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Phone: ENdicott 1-4486. Issued in Cleveland every Thursday. Editors: Vincas Rastenis, Balys Gaidžiūnas. Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: in the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas Ohio Lietuvių Leidybos Bendrove, 8820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: ENdicott 1-4486. Iš-eina kiekviena ketvirtadienį. Redakto-riai: V. Rastenis, B. Gaidžiūnas. Įregistruota kaip antras klasės siuntis 1915 metų gruodžio 6 d., Cle-velande pagal 1879 m. kovo 3 dienos įstatymą. Prenumerata metams iš anksto: Jungtinėse Amerikos Valstybėse — \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

KAS ir KUR

- Laikraštinkas J. Grigolaitis dar tebegyvena Vokietijoje. Jo adresas toks: (13b) Rosenheim, Regierungslager.
- Vytė Nemunėlis išleidžia eilėraščių rinkinį jaunimui "Pietų vėjelis".
- "Mūsų Pastogės" redakto-rių, pasitraukus J. Veteikiui, pakviestas A. Mauragis. Benda-rai, abu Australijos lietuvių laik-raščiai, palyginti, labai silpni.
- Amerikos Lietuvių Tarybos prezidiumas: Šimutis, Ols, Gri-gaitis ir Vaidyla buvo nuvykę į Washingtoną ir kalbėjosi valsty-bės departamente su paskre-torium Jame Webb.
- Dirvą savo artimiesiems užsa-kė šie Dirvos rėmėjai iš Chi-agos: A. Vaitkus — į Australiją, K. Šimulis — į Kolumbiją, Dr. A. Šeštokas — į Kanadą, o J. Pročkyš ir J. Valiukonis — čia pat JAV-se.
- Anglijos lietuvių laikrašti-ninkų valdybą sudaro: K. Obo-lėnas, F. Neveravičius ir S. Žy-mantas. Gaila, kad iki šio laiko nepajėgia susiorganizuoti lietu-viai žurnalistai Amerikoje.
- Vysk. V. Brizgys šiuo metu lankosi Venecueloje.
- Vienybė paskelbė, kad Br. Bie-liukas išstojo iš L. Valstiečių Liaudininkų S-gos.
- Didžiosios Britanijos namus Londone tvarko M. Bajorinas, R. Baublys ir A. Zukauskas.
- Prof. M. Biržiškos knygą "Tremtinio galvojimai apie sa-vo tautą" išleis Californijos lie-tuviai.
- Ministerio Petro Klimo, kurio likimas nežinomas, sūnus Petras gavo Free Europe Strasburge išlaikoma universiteto stipendi-ją.
- Pianistė Birutė Smetonienė koncertavo Chicagoje, ALTS-gos ruoštame koncerte.
- Lietuvių Dienos, einančios Californijoje, išleidžia S. Būda-vo apysaką "Varpai skamba".
- VLIK'o pareigūnai tarėsi su prof. Gunther Ipsen, vokiečių vyriausybės atstovu, dėl Baltų instituto įsteigimo.
- Vliko ir Vykdamosios Tarybos narys T. Šidiskis tarnybiniiais reikalais lankėsi Zueriche bei Berne.
- Po ilgesnės pertraukos, po ne-vykusio Vliko ir Dipl. šefo susi-tarimo atmetimo, Vlikas susi-renka posėdžio sausio mėn. 30 d.

Ar jau pirka

Vilties,

spaudos ir radijo

draugijos

nario laktus?

Kituose laikraščiuose

LIAUDININKŲ GINČAI

"Vienybė" Nr. 2 paskelbė valstybės Liaudininkų centro komite- to nario Broniaus Bieliuko pa- sikalbėjimą. Pasikalbėjime iš- kelta visa eilė liaudininkams skaudžių reikalų, esantieji jų tarpe nesutarimai, nesutarimai su sandariečiais ir kt.

Apie nesutarimus su sanda- riečiais sako:

"Nors ir labai norėčiau, bet negaliu paneigti, kad sandarie- čių tarpusavio santykių nėra geriausi. Visa eilė kuopų labai gražiai sugyvena. Didžiausia trintis tarp sandariečių yra Chi- cagoje. Bet negalima norėti, kad vietos sandariečiai sugyventų gražiai, kada Sandaros Vyr. Va- dovybės narių tarpe yra perbė- gusi labai jau juoda katė. Va- dovybės nariai yra pasidalinę ly- giai pusiau. Atrodo, kad dau- giausia vienas kito nemėgsta — tai Mikas Vaidyla ir Alena De- venienė. Čia nematau kuriam nors kaltę primesti. Aišku, kad jie vienas kito neremia. Kar- tais net gana žiauriai pakovoja. Apjungėjas visos organizacijos yra aktyvus senas kovotojas Petras Pivariūnas."

Apie esamus liaudininkuose sidzikauskininkus taip sako: "Ir man teko patirti apie tai ne iš vieno dokumento, kurio dalelę teko perskaityti net liau- dininkų CK posėdyje. Galiu nu- rodyti vieną sidzikauskininką — tai Karolis Zalkauskas. Kai ku- riais požūriais jie visiškai panašūs. Pav., jie abu mano, kad min. St. Lozoraitis ir kiti Pa- siuntiniai, kuriems okupacija sutrukdė normaliai eiti pareigas (nors Vyriausybės, prie kurių jie buvo akredituoti, ir dabar su- jais skaitosi de facto), nėra Lie-

tuvos Atstovai. V. Sidzikauskas mano, kad veiklą pasiuntiniai — bent ministeris P. Zadeikis — nepripažįsta min. St. Lozoraitio L. Diplomatijs Sefu, nors min. P. Zadeikis A. L. Bendruomenės įsikūrimą sveikino ir L. D. Sefo vardu. Gal yra ir daugiau (bet labai nedaug) panašiai galvo- jantių žmonių, o tarp jų, berods, ir K. Zalkauskas.

Jie du taip pat "vidujiniai is- tikinę", kad aš — neištikimas tautiniu ir valstybiniu požiū- riais, ir kad jiems leistina ver- stis neatsakingu diskreditavimu ir diskriminacija.

Gal yra ir daugiau davinų galvoti, kad liaudininkuose jau- čiamą stipri V. Sidzikausko įta- ka. Pav., nepasipriešinimas V. Sidzikausko iniciatyvai organi- zuoti "antrąjį liberalų interna- cionalą" apeinant tautininkus, arba ir faktas, kad V. Sidzikaus- kas, liaudininkų atstovo pava- duotojo titulu yra įjęs žaliojo Internacionalo, Washi n g t o n e sąstatan. Tačiau taip nėra. Liaudininkams vadovauja, anot Dr. M. Devenio, J. Audėnas, o ne V. Sidzikauskas."

Bendrai, vertinant paskelbtą pasikalbėjimą, reikia pripažinti, kad yra eilė labai sveikų ir drą- šių minčių. Tik, jei jau centro komiteto nariui atskirai reikėjo tokį pasikalbėjimą skelbti, ma- tyt, kad liaudininkuose yra skaudžių žaizdų.

H. ZEMELIS ATSAKO

"Drauge" buvo užpultas H. Zemelis, kuris Rochesteriye or- ganizavo kalėdinę radio valan- dėlę. Tas pats "Draugas" Nr. 12 atspaudė H. Zemelio atsaky- mą. Jame pasakyta:

"Gali kilti klausimas, kodėl Kalėdų proga, negiedota kalėdi-

nių giesmių? Muzikinės progra- mos dalies reikalu kaip tik bu- vo kreiptasi į kompetentingą as- menį ir jei jis neišdriso pasiro- dyti tarp kitų tautų su mūsų kalėdinėmis giesmėmis, tai tik todėl, kad jos visos, su mažom išimtim, yra skolinios iš kitų, daugumo iš lenkų.

Tiesa, nebuvo žinoma, kad Rochesteriye yra "daugiau iš- manančių" kuriuos, beabejo, at- stovauja gerb. dr. L., tačiau jo paminėtos "lietuvių kompozito- rių sukurto kalėdinės giesmės: "Sveikas Jėzau gimusi", "Tylia- ją naktį", "Linksmą giesmę mes užtrauksim", "Gul šiandieną jau ant šieno" ir kt." yra visos sko- lintos. Taigi, naudojant tų "dau- giau išmanančių" patarimu ga- lima buvo dar daugiau apsijuok- ti ne tik prieš save, bet ir prieš svetimačius."

PERANKSTYVAS DŽIAUGSMAS

Komunistinė "Laisvė" Nr. 12 patenkinta perankstyvu "Dar- bininko" džiaugsmu dėl V. Ras- tenio nepaskyrimo į Free Europe tarnybą, rašo: "Skundė tie, ku- rie patys norėjo tą vietą gau- ti..." Bet skundas neprilipo ir ką dabar reikės parašyti?

Tuo reikalu, "Darbininko" pa- ragintas pareiškė džiaugsmą ir "Keleivis". Ir jam Rastenis ne- mielas. Bet Rastenis buvo ne- mielas ne tik "Laisvei" ir "Ke- leiviui", bet ir "tėvui ir moky- tojui". "Tėvas ir mokytojas" ji pataryti buvo nusivėžęs net į Maskvą, bet ir ten V. Rastenis atlaikė. Atlaikys "Laisvės" ir "Keleivio" kandžiojimus, tik ne- aišku, kokią, čia draugystę pa- laiko pranciškonų "Darbinin- kas".

Teisingai "Vienybė" Nr. 3 J. Tysliava parašė. "Tragikomedija: tuo tarpu, kai V. Rastenis atsisėdo Laisvosios Europos ko- mitetė, tai "Darbininko" redak- torius — ant savo paties ylos..."

Talka BALFui

Balfas iki šiol buvo Int. Re- fugee Organization (IRO) narių pavyzdžiui: ligonims, seneliams, ir yra Jungtinių Amerikos Val- stybių federalinės valdžios žinio- je ir globoje; todėl ši mūsų or- ganizacija naudoja si sekančio- mis privilegijomis ir lengvato- mis:

(1) — Esame paliausuoti nuo įvairių federalinių ir valstybės mokesčių, todėl visi mūsų už- pirkiniai: maistas, vaistai ir ki- tos gerybės atseina žymiai pig- viau, pav. gavus leidimą, siun- čiant cigaretes, kartonas — 10 pokelių mums atseina tikrai apie \$1.00. Vaistai, riebalai, cukrus ir kitos gerybės gaunamos urmo eksperto rinkos kainomis, be jokio mokesčio, kas dažnai su- daro apie 40% — 50% pigiau.

(2) — Visų persiuntimas, kaip drabužių, avalynės, maisto ir kitų reikmenų, iš New Yorko į Europą mums nieko nekainoja, nes transportacijos išlaidas ap- moka federalinė valdžia.

(3) — Pasiųstas mūsų gėry- bės tremtiniais sušelpti Euro- poje, vietos valdžių įleidžiamos be maito mokesčių ir kitų ap- sunkinimų.

(4) — Gėrybių išdalinimas, pavyzdžiui, Vokietijoje po sto- vyklas ir kituose kraštuose daž- niausiai nieko nekainoja, nes atliekama kitų šalpos organi- zacijų kooperavimu ir priemonė- mis.

(5) — Maisto ir kitų daiktų supakavimas eksportui, beveik nieko nekainoja, tą atlieka urmo pardavėjai, iš kurių produktai perkami didesniais kiekiais.

Atsižvelgiant į tai, norime at- kreipti Jūsų dėmesį, kad siun- tiams bet kokių gėrybių į už- sienį kitais būdais ir keliais, ne- registruotoms ir nepripažintoms šalpos organizacijoms daug bran- giau atsieina.

Todėl geriausia yra siųsti įvairias gėrybes ir pinigų trem- tiniams Europoje per BALF'ą, kuri visa tai atlieka ekonomiškai ir, žinoma, išpildys donatorių pagedavimus, pavyzdžiui, jei teisininkai, gydytojai ar kitos grupės siunčia saviesiems kole- goms sušelpiti, tas bus padaryta. Siuntėjai visuomet gali nurodyti

savo pagedavimus tuo reikalu pavyzdžiui: ligonims, seneliams, vaikams, našlėms, invalidams, daugiavaikėms šeimoms ar ki- tiems, BALF'as visuomet maloni- ai tuos pagedavimus išpildys. BALF'o uždavinys buvo ir tebė- ra rūpintis, kad visi likę Euro- poje tremtyje lietuviai tremti- niai būtų aprūpinti Amerikos lietuvių pagalba ir parama.

Šalia to Amerikos valdžia pa- geidauja, kad visas šalpos dar- bas, ypač dabar, būtų centrali- zuojamas, nes tokiu būdu leng- viau jį sekti ir kontroliuoti. Vi- sos šalpos organizacijos kiek- vieną mėnesį privalo teikti val- džiai smulkius ir išsamius pra- nešimus apie savo veiklą šalpos srityje.

Kan. Prof. J. B. Končius
BALF Pirmininkas

KAM MOKETI BRANGIAU,

jei galima pirkti pigesnėm kai- nom tiesiog iš fabriko patiekia- mų šių prekių:

1) Garsiųjų Smith-Corona ra- šomųjų mašinėlių LIETUVISKU raidynų PILNAM amerikoniškų ženklių sąstate.

2) Amerikoje geriausių dulkių siurblių.

3) V-M, Avalon ir kt. geriau- sių fabričių ir įvairiausių mo- delių fonografų.

Lengvos išsimokėjimo sąly- gos. Prekės demonstruojamos, neįpareigojant pirkejo, pagei- daujama laiku jo bute.

V. BARTKUS
712 E. 92 St., Cleveland 8, Ohio
LI 1-6716 (po 5 val. p. p.)

DIRVĄ UZSISAKYTI

galima ir šiandien, nėra reikalo

laukti nei metų, nei mėnesio

pabaigos!

Senoji armija žūsta, bet nepasiduoda...

JURGIS SAVICKIS

(Tęsinys iš pereinio nr.)

Tuomet, atsitikdavo, kad, mažiau- sių, laukiamas, sprogstančios bombos pavidalu, į direktoriaus kambarį įsko- davo Balutis. Pats Generalinis Sekre- torius.

— Mašinele rašai? — Turbūt ge- neralinis sekretorius manydavo, kad, kurią naują prekybos sutartį su Ja- ponija koreguoju. Aš nekaltai ir ne- noromis stengdavau pridengti ranka savo "sutartį", kad gen. sekretorius neižvelgtų. Bet generalinis sekretorius teištardavo:

— Rašai mašinele... O aš nemo- ku! — Tai buvo pagrimas man.

Paskui generalinis sekretorius, nei žodžio, nei žodėlyčio neištaręs, atida- rydavo vieną mano rašomojo stalo stal- čių — jis žinojo, kad ten suslėpti ge- riems draugams Whisky ir konjakas: Roi de Soleil! Išpildavo į čia esamą sidabrinę taurėlę to "Roi de Soleil", iš tokio butelio, besišypsančio butelis ir tokio išpušto pilvū, dar į vienas mand- riai įpinto, kad iš to puikumo nesprogtų. Mirkteledavo man gudriai akimi Balutis, o jau duryse man pirštu pa- modavo:

— Savicki, o aš Tau sakau, kad Tu žūsi!

Vadinasi, nelaikyk konjako valdy- binijame bute...

Tuomet nebuvo jokių taisyklių ir

pramintų kelių. Balutis tuomet dirbo, turėdamas visuomet savo nuomonę. Ba- lutis formavo Lietuvą. Tuomet Minis- terija neturėjo net savo, nuosavo, buto, — tai buvo Respublikos kūrimosi pra- džioje, — ir nebuvo tuo, kuo ji virto vėliau, ar ne ketveriais protokolo šė- fais, kai visoje Lietuvoje mūsų ūkin- keliai vaikščiojo prakiurusiomis kelnė- mis. Tuomet ji buvo kukli, apaštališkai kukli. Bet podraug tokia darbšti, tokia subordinacijos ir susiklausimo, įstai- gėlė.

Ministerijai tuomet taikomas na- mas buvo nuomojamas iš vieno silkių pirklio — didmeninko, su kuriuo vi- suomet buvo daug ermiderio dėl tos pačios nuomos.

Tam tikromis dienomis, Kauno burmistro nustatytomis, prie pat mūsų ministerijos įvykdavo mugę. Mat, ten būta patogios, patogutėlės aikštės. Ten ūkininkai suveždavo visokių savo gė- rybių, galvių ir gyvųjų kiaulių ne- skiriant. Tuomet buvo ten marga ir labai gyvenimiška. Nuo tų žmonių, kiaulių ir visokeriausių produktų.

Balutis mane, ir kitus, tikino, kad vienas anglų diplomatas, atvykęs Kau- nan prisistatytį, ant kiaulių raitas į Ministeriją įjojo. Mat, anot Balučio, po kokių halėje buvo pasitaikiusi kiau- lė, iğerusių ūkininkų užvyta. Gal buvo taip, gal ir ne. Bet tais laikais visai- p galėjo būti. Bet tas nekludė nekiek

žmonėms dirbti, o anglams savo rimtas, pokarines misijas atlikti Pabaltijo pa- kraštyje.

O žmonės ministerijoje tuomet la- bai dirbo, nes buvo labai daug darbo. Nepoetizuojant per daug, vis dėlto ga- lima būtų pasakyti, kad tai buvo kaip koks pavasario žiedas, persiveržęs per žemės plūtą pavasarį, — taip atrodė toji įstaiga. Respublika ką tik kūrėsi, viskas buvo nauja, ne taisyklėmis ir prityrimu ji bujojo, bet viskas buvo kuriama iš nauja. Balutis buvo šios kū- rybos siela. Užtai, kai jam teko atsi- skirti su ministerija, kai jis buvo ski- riamas pasiuntiniu į Washingtoną, me- nu kaip dabar, ministerijos dalis, ypač ponios ir panelės, liko labai susirūpi- nusios dėl jo išvykimo ir, tebus man atleistas šis techniškai išsireiškimas, — žlembė visai graudžiomis ašaromis. Mums visiems buvo liudna ir neaišku, kaip ministerija bus be Balučio. Ne- kalbant jau, apie Balutį be ministeri- jos. Bet diplomatai tokia jau lemtis, nėra laiko kada sentimentalauti, vyks- ta ten, kur yra skiriamas.

Buvo taurus, vyriškas ir toks sa- vas. Mes dar ilgai ministerijoje po jo išvykimo jį minėjome.

Vieną kartą, prisimenu, buvo su- ruoštas išvykimas Nemunu laivu. Zmo- nės sekmadienio nuobodulio atsiginti. Laive buvo ir Balutis, po visų savo

vargų ir darbų. Toks sekmadieniškas, nusiteikęs į patrauklus. Beveik — tu- miškas. Publika, kaip mokėdama, save linksmino, šoko ir pramogavo. Balutis, sekmadieniškai sveikatai sustiprinti, buvo palypėjęs ant kapitono tiltelio (rinktinai publikai tai buvo galima). Sveikatai ypatingai dar sustiprinti sta- lutėlyje buvo pasistatęs sau "kleboniš- ką" (receptas — 10 centilitrų, plus pi- pirų viršuje). Ko žmogui daugiau rei- kia bežvalgant maloniuosius Nemuno reginius! Nemunas kartais sekmadie- niais iš tiesų gali būti gana gražus.

Ponas Balutis iš aukštybių pamojo man, kaip savo jaunesniam konfrerui: — Savicki, leisk Patį supažindinti su ponu kapitonu!

Aš priėjau ir padaviau ranką pa- prastojo, Nemunu beplaukiojančio, lai- vo paprastajam kapitoniui, kuris atrodė kaip koks, iš eilės ištrūkęs ūkininkas. Ir tiek.

Nemunas. Laivokštis. Gremėzdas kapitonas. Tai ne Missisipi kokia. Bu- vau labai net nepatenkintas. Jo eksce- lencija, generalinis sekretorius, verčia- si tokiais niekais...

Bet dabar, kartais dar ir pirmiau, kai į mano pranciūziškos pasiūrės sto- gą kerta pranciūziškas lietus, aš pagal- vuoju, Balutis pasielgė gerai. Gerai, kad sąmoningai pristatė mane, mūsų flotilijos, kad ir labai netolimojo plau- kiojimo, atstovui. Plaukiojimo Nemu- nu, tuomet tiek mažai reguliuojamu, primityvišku, ir tuo būdu, labai pavo- jingiu. Per sekulamas, neaukias vagos sroves, laivų komunikacijos piratišku- mą. Jei vienas laivas sekulmoje prisvi- lo, kitas praplaukja ne nesučiudijęs.

Ir labiausia pavojingas plaukiojimas dėl konkurencijos. Aš pats gerai atsi- meniu, kad senais laikais dėl tos kon- kurencijos ir dozerientacijos laivai ūki- ninkus vežė nemokamai. Dar gerai pri- simenu, man vaiku būnant, susikirtę laivai, netik nemokamai vežė, bet dar kiekvienam pasąžintiui teikdavo gerai atšaldyto alaus kufelį. Toks alaus kau- šas teko ir man išgerti. Dar, per ūki- ninkų neblaivumą, laukiškumą ir suk- tybes. Juk kiekvienas ūkininkas, pri- plaukęs Kauną, stengdavosi išsprukti iš laivo per kokią skylę, dešimt kartų apeidamas denyje apie kaminus, kon- trolieriui į akis neįkliuti. Tik vis to prakeikto bilieto nepirkti, ar jį "pa- mesti". Daug nemalonumo būdavo ka- pitonui. Toksai Balučio žmoniškumas buvo malonus.

Gera, kad aš tą linksną sekma- dienį buvau pristatytas laivo kapitoniui ir paspaudžiau jam ranką. Tai buvo Balutis.

Bebaigiant šį pavėluotą Balučio laišką, taikomą į jo, Balučio, festivalio ruošas, tebus man atleistas mano iš- sišokimas ir taip sakant suardymas tų klasiškųjų tragedijos taisyklių, vietos, laiko ir veiksmo vienumo požiūgiu (juk iškilmingame raute reikia sėdėti ramiai ir klausytis, ką kiti sako). Bet aš dar esu gyvas, ir Balutis. Tebus man leista iššokti scenos priekiu, prie ram- pos, dar apeigoms einant, ir priglauti jubilįjatą prie savo žilo uso.

— Baluti, daug, daug Tau užtar- nautos laimės ir pripažinimo, Roquebrune, Cap Martin, Prancūzija, 12. XI. 1948.

Lietuviškos dainos kūrėjas ir sargas

Ižangos žodis

Buvodamas kaimyniniame Elizabethe prof. J. Žilevičiū keletą kartų temčiau tik iš tolo. Tačiau žmonės tikrai galima pažinti tik iš arti, nes kūrėjai spindi ne savo paviršium, o vidum.

Praėjusią savaitę, keliose susitarę, kaip žurnalistas ir šiaip sau žmonės, neįrašiai pasibeldžiam į J. Žil. duris. Duris atidaro ir vienšias maloniai mus sutinka pats jubilatas. Per koridorių sustatytas muzikologijos rinkinių spintas vos pralendam į patį centrą — darbo kambarį. Čia krinta į akis visa tai, kuo galima nusakyti paskutinį J. Žil. darbą: ant kėdės — fortepiono klavišų padėti "Nelemta bučikio" operetės (žodžiai J. Steponaičio) primarinti lapai, o ant darbo stalo — Rusų Archeologijos Dr. Jos archeologinių užrašų (liečiančių ir Lietuvą) knyga.

Smalsi akis perbėga sienas, stalus, spintas — spinteles. Būta — kaip viena ištisa harmonija, ryškiai primenantį nesenai ir jo "išskilavusią" šeimyninę ir jubilato gyvenimo palovę. Nuo sienų žiūrį kryžių smūkeliai istoriniai paveikslai primena didelę lietuvių tautos kanciją ir kūrybą. Susimąstę prieiname prie užkandžių stalo, prie kurio nuširdžiai pasikalbame. Tomis pasikalbėjimo mintimis čia ir pasidalinu gal tik su tais, kurie J. Žil. iš tolo tematė.

Gyvenimas ir studijos

J. Žil. gimė Žemaičių Plungėje, kur kadais kun. Oginskio, kad ir svetimi orkestrai garsai skleidėsi ramiojo žemaičių žmonių ir gamtos aplinkoje. Gal jie, o gal bendra Lietuvos Pasaka ir Daina pažadino profesorius muzikinę sielą muzikos kūrybai. 1911 J. Žil. studijuoja muziką Varšuvos Muzikos Institute, 1914 m. persikelia į Petrapilį ir pradeda kompozicijos studijas Petrapilio Konservatorijoje pas prof. Vito-lij, Glazovą, Sokolovą ir kt. 1919 m. su V. Grigaitienė konservatoriją baigia. Greta kompozicijos studijų konservatorijoje profesorius, 1915 m. įstojęs, dvejis metus studijuoja paleografiją Petrapilio Archeologijos Institute, o 1918 m. tame pačiame Petrapilyje grafo Zubovo Meno Istorijos Institute pas prof. Platonovą semia meno istorijos žinias. Petrapilyje 1917 m. J. Žil. sukuria 2 reikšmingus dalykus: pirmąją kompoziciją ir amžinąją harmoniją. Būdamas kompozicijos klasėje parašo "Nuliudimo valandą", dainą sopranui, kurią pirmą kartą išplėdė Amerikos lietuvių Pol. Stoksiūtė.

Amžinąją harmoniją, tegul man bus atleista, pavadinau šeimoms sukūrimą. 26 amžiaus metų būdamas studentas J. Žil. veda Vikt. Vasiliauskaitę, baigusią Oxfordo universiteto pedagoginį skyrių. Išsiriktoji draugė profesorui buvo taktinė ir darbuose, prietelka namų reikaluose, palydovė kelionėse. Deja, praėjusiais metais, Aukščiausiam pašaukus, ji, baigusi žemaičių kelią, išėjo naujosios būties keliu amžinybėn. Liko vienintelė paguoda, išteikėjusi ir greta gyvenanti dukrelė.

Šita knygelė —

MENUO, VADINAMAS MEDAUS

— niekuomet nebūti buvusi parašyta, jei mes gyventume ten, iš kur esame išmesti... — taip savo septyntąją knygą pradeda žymioji mūsų rašytoja NELE MAZALAITĖ. Autorė su jai vienai būdingu stiliumi grakščiai iškelia ką tik išteikėjusios moters sielos problemas, jaunamartės svartymus ir iš jų išplaukiančius įvykius.

Šią (ne tik iš vardo) išpūdingą apysaką išleido Gabija. 220 psl., kaina \$2.50. Knyga gaunama:

Gabija, 340 Union Avenue, Brooklyn 11, New York (5)

(Prof. J. Žilevičiaus 60 m. amž. sukakties proga)

Pedagoginis ir organizacinis darbas

Baigęs muzikines studijas, J. Žil. dirba pedagoginį darbą įvairiose istorinės Lietuvos vietose: Vitebske, Minske, Mohileve, Smolenske.

1920 metų pavasarį grįžęs Lietuvon, J. Žil. tais pačiais metais imasi sunkaus darbo — organizuoja Kaune teatrą. Su A. Kačanausku, V. Grigaitienė ir kitais ryžtasi pastatyti "Demoną" operą; repeticijas pradžio atlieka V. Grigaitienės bute.

Parvykę Lietuvon Kipras ir Mikas Petrauskai ir A. Sodeika pradžioje nepamiršia šių pastangų, išvyksta į Vilnių, kur pradeda organizuoti operetę. Tačiau dėl nelemto gyvenimo sąlygų jie Vilnių turi palikti ir grįžti Kaunui, prisideda prie pirmųjų darbo. Operai kurti ir vesti sudaro Operos Tarybą.

Pagaliau teatrui buvo gautas karo apnaikintas buv. Kauno miesto teatro patalpos. J. Žil. pirmasis lietuviško teatro administratorius — vadovas.

Reikėjo nuolat organizacinius ir ūkinius sunkumus, kad sudarys sąlygas pirmajai lietuviškai Vaidilų šventovei, išsiskleidusiai visomis muzikinio ir vaidybinio meno šakomis ir atlikusiai Lietuvos laisvės metais didelį vaidilų auklėjimo darbą ir tapusiai tautos pasididžiumu.

1922 m. J. Žil. matome švietimo Ministerijoje. Būdamas meno skyriaus viršininku, jis padeda pagrindus visos tautos meno auklėjimui ir lavinimui. 1922 m. parašo ir paskelbia muzikinio lavinimo programą aukštesniosioms ir vidurinėms mokykloms.

Rūpindamasis pakelti muzikinį lavinimą, organizuoja Kauno Konservatorijoje aukšt. ir vidur. mokyklų mokytojų kursus. 1923 m. įsteigia simfoninį orkestrą, kuris 2 kartus per savaitę duoda žymių lietuviškos ir pasaulinės muzikos veikalų koncertus. Tais pačiais metais išleidia Muzikos Almanachą, o 1924 m. įkuria Muzikos Meno Žurnalą. Jau būdamas Klaipėdos Konservatorijoje, parengia ir savo lešomis išleidia mokyklų mokytojų šimto dainų vadovą "Jauną Dainininką".

Klaipėdoje

1923 m. Klaipėdos kraštui prisijungus prie Lietuvos, lietuvių tautai iškilo nauji uždaviniai. Į visas gyvenimo sritis reikėjo įnešti savo darbų dalį.

1924 m. J. Žil. palieka Kauną ir išvyksta į Klaipėdos Konservatoriją. Būdamas konservatorijoje inspektorium ir vėliau direktoriaudamas, be tiesioginių muz. auklėjimo pareigų, studentų padedamas, surenka ir įkuria savo bute gausų (apie 300) muzikos instrumentų rinkinį.

Ryšių su tuo padaro įvairiose Lietuvos vietose ty instrumentų propagandines parodas, skaito atitinkamas paskaitas. Buv. studentų, dabar žymių ansamblių vadovų, prisipažinimais tai pažadino liaudies ansamblių kūrimo dvasią, sukūrusią reikšmingą, jei taip galima išsireikšti, tautinių ansamblių epopeją. Šis muzikinis žanras, jo nuomonė, labiausiai atitinka lietuvių dvasią ir sėkmingai ją veda į platesnius muzikinio pasaulio horizontus.

J. Žil. profesoriaudamas Kauno (1920-21) ir Klaipėdos (1924-29) konservatorijose drauge su kitais muzikais juto vieną didelę spragą, kad lietuviui neturi savo muzikos istorijos. Lietuviškos dainos — muzikos meno dirvonas plačiausiai buvo nulygus Amerikos lietuviui. Čia gausių lietuvių kolonistų įvairiose plačios Amerikos vietų kolonijose, jau gana anksti įsteigtos lietuviškosios parapijos, o prie jų suorganizuoti chorai ir kitos meno grupės, lietuviškos muzikos gyvenime išvarė, palyginti, plačią vagą. Tuo tikslu profesorius J. Žil. pavedamas naujas uždavinys — vykti į J.A.V., su eiti į kontaktą su Amerikos lietuvių muzikos meno pasaulio žmonėmis ir aprašyti jų nuveiktus tos srities darbus. 1929 m. J. Žil. su nedidele švietimo Ministerijos pašalpa atvyksta pas Amerikos lietuvių dideliu darbui.

Amerikoje

Pasiekęs Amerikos krantus, J. Žil. tuoj susipažįsta su Elizabetha, N. J. lietuvių parapijos klebonu kun. J. Simonaičiu ir jo kviečiamas pasirenka Elizabetha lietuvių koloniją ir čia įsikuria. Elizabetha pasirinko dėl dviejų priežasčių: 1) kun. J. Simonaitis išlavintas muzikas, ir jiedu vienas su kitu geriausiai suteikė, 2) Elizabetha — rami veltė darbu ir tinkama pasirinktai misijai, nes kaimynė didelių centrų ir lietuviškų kolonijų.

Apsipažinęs su vietos sąlygomis, J. Žil. ėmėsi darbo. Užveda su visomis Amerikos lietuvių kolonijomis ir muzikais platų susirašinėjimą. Vėliau pats lanko kolonijų chorų ir muzikus, skaito muzikos reikalų paskaitas.

Kaip lietuvių atstovų sąvųjų ir svetimių visur šiltai sutinkamas ir susilaukia didelės paramos ir talkos. Jau pirmaisiais Amerikon atvykimo metais kun. J. Simonaitis pakviečia J. Žil. organizuoti muzikus. Tuo tikslu sukviečiami muzikai, kuriems atitinkama paskaita nusviečiamas būsimos darbo planas.

Užsimota įsteigti generalinis choras. Darbo sąlygos dar palengvėja, išrinkus kun. J. Simonaitį Vargoninkų Sąjungos dvasi vadu. 1930 m. parašytas statutas ir įsteigta Choro Sąjunga. Profesorius J. Žil. už nuopelnus išrenkamas tos sąjungos garbės nariu. Be tiesioginių uždavinių Choro Sąjunga darė muzikiniams darbams ir chorams konkursus ir rūpinosi muzikos veikalų leidimu ir chorų lygio kėlimu. Bendros chorų šventės buvo daromos liepos 4 d. Antrasis Pasaulinis Karas sudarė chorus ir palaidojo pačią sąjungą, o surinkti pinigai atiteko parapijoms.

Trejų metų laikotarpį, surinkta tiek daug medžiagos, kad užteko laiko sutvarkyti. Prašoma švietimo Ministerija tam darbu laiką prailginti, tačiau negauna teigiamo atsakymo dėl pašalpos. 1934 m. J. Žil. ryžtasi grįžti Lietuvon, tačiau gen. kon. Budriui nepatarus, lieka toliau tęsti savo pradėtą darbą. Dabar jau prisieina rūpintis lešom pragyvenimui ir su darbu susijusiomis kelionėms.

Pirmoji didžioji lietuviškumo demonstracija buvo Vytauto Didžiojo jubilėjaus apvaikšiojimo pasas. Nem. Yoke švento Patriko katedroje per pamaldas ir Carnegie Hall koncerto metu plačios apylinkės chorų padarytas tikras lietuviškos giesmės — dainos triumfas. Tai pasekdamas panašias iškilmes padarė Boston, Rochesterio, Pittsburgho ir kitos lietuviškos kolonijos. Chicago lietuvių tų jubilėjų surengė savo iniciatyva. Tos dainos, eisenos padarė didelį įspūdį kitų tautų dvasininkams ir pasauliečiams ir tai gavo platų atgarsį Amerikos spaudoje.

Amerikoje likęs, gal ir pastoviam gyvenimui, profesorius J. Žil. apvažiuoja 70 chorų, savo patarimais stengdamasis juos dar labiau pažadinti, subendrinti jų repertuarus ir pasirengti būsimoms šventėms. Antroji didžiulė lietuviškumo demonstracija įvyko New Yoke pasaulinė parodos metu 1939 m. rugsėjo 10 d. Į tą šventę suvažiuojo iš įvairių vietų apie 3000 vien tik dainininkų. Ir ši šventė pradėjo su dideliu entuziazmu. Įvairūs parapijų chorų drabužiai, plakatai, margi orkestrai patraukė visų akį. Ponas Motuza tą įspūdingą choro parodą nufilmavo.

Beje, 1935 m. buvo sušauktas DULR Kaune pasaulio lietuvių kongresas. Kongreso metu atitinkamoje parodoje buvo parodyti prof. J. Žil. iš Amerikos nusiųsti Amerikos lietuvių reikšmingi eksponatai. Paroda buvo gausiai lankoma. Respublikos Prezidentas Antanas Smetona, aplankęs parodą, atsuntė prof. J. Žil. padėkos raštą, pažymėdamas, kad iš tos parodos eksponatų geriausiai pažinęs Amerikos lietuvių kultūrinius darbus ir jų dvasines pastangas.

Praeinanti nesėkmė

Kilęs II Pasaulinis Karas, pašaukdamas didelę choristų dalį karo praevoles, apardė gražiai žydėjusius chorų ir sugriovė muzikos žmonių platesnį bendravimą. Tačiau teisingai, kadai-se atgimimo pranašas Maironis dainavo: Idėjos, jei didžios, nemiršta kaip žmonės! Karas nukynė daug brangių balsų, tačiau jų vietoj suskambės kiti!

Lietuvoje komunistų partijos CK pradedant 1951 m. lapkričio mėnesiu, pasirengę išdalinti kolchozininkams spec. aktus, kad, esą, "žemė jiems dovanojama, amžinam valdymui". Tai naujas Sovietų manevras priištiti žmonėms prie žemės, nes jie ir taip negali laisvai pasirinkti darbo mieste, fabrikuose ar kitur.

Šiomet pavasarį ruošiamasi įvesti viešuosius dvisavaitinius darbus valstybei miestuose, kolkiuose ir sochozuose. Už darbą nebus atlyginama. Per tuos "dvisavaitinius" bus reguliuojamos upės, valomi laukai, kertamas miškas ir vykdomos "Stalino statybos". Šie darbai ypač

Žodis dėl ateities

Prof. J. Žil. konstatuoja, kad praręjęs choristų didelę dalį užplėdė naujai atvykę lietuviai. Muzikinį gyvenimą smarkiai suoliu pastūmėjo energingi naujai atvykę muzikai. Jie, sėkmingai dalyvavę muzikiniame gyvenime Lietuvoje ir sunkiose tremties sąlygose dideliu ryžtu sukūrė chorus ir tautinius ansamblius, gaivino ir gaivins lietuvių dvasią. Nespėjo įkelti kojos į Dėdės Samo žemę, jie negirdėtu pasišventimu ir čia susipietė apie save dainuojantį — vaidinantį jaunimą. Tautiniai ansambliai, buvę ir naujai įkurti chorai, pagaliau paskiri muzikai savo kūriniais pakels muzikinę kūrybą, o koncertais pažadins aprambėjusį lietuvių.

Muzikos darbai

J. Žil. savo pirmajame pusamžyje yra parašęs ir paskelbęs įvairius muzikinio žanro daugiau kaip 300 darbų. Jo nuopelnas yra pastebėjus net svetimieji. J. Žil. vardas yra įrašytas į visas Amerikos muzikų enciklopedijas, katalogus ir kitus muzikos leidinius. Dabar daugiausia pasišvencia lietuvių muzikologijai. Reikia manyti, kad J. Žil. muzikologijos pamėgimą paskatino jaunystės paleografijos studijos ir filologija. Jo nedidelis, bet jaukus butas pilnas muzikologijos darbų: stalčiuose kartotekos su daugiau kaip 10000 vardu, spintos pilnos albumų, plakatu, muzikų darbų ir koncertų aprašymų ir fotografijų. Kaip gražu, kai tylūs muzikų veidai paslapčiomis iš albumų žiūri į senosios išskabinėtos Lietuvos krūžius, o smūkeliai žvelgia į kūrėjų, artėjančius ir artinančius kitus Dangis kuosna Aukštumuosna.

Pabaigos žodis

Ramus J. Žil. dėl savo asmenišky muzikinės kūrybos darbų, nes jie parašyti, paskelbti ir seniai dainuojami. Tačiau didelį rūpestį sudaro muzikologijos rinkiniai. Visas muzikologijos rinkinys sudarytų porą gerų tomy. Be pasišventimo, reikia ir lėšų. Kas jas surinks? Teko patirti, kad pirmąją pradžią padarė Chicago Konservatorija baigusi muzikė p. Kotryna Vencutė, New York, paskirdama \$200. Antrąją įnašą pažadėjo šių metų sausio 20 d. Newarkėje įvyksianti New Jersey chorų dainų šventė, kurioje bus pageriamas ir pats J. Žilevičius, jo 60 metų sukaktuvių proga. Tuo pačiu pavyzdžiu reiktų pasekti ir kitiems.

Atsisveikindami spaudėm garbingo jubilato ranką ir iškeliam giliai tikėdami, kad antroje amžiaus pusėje profesorius J. Žil. parašys netaustancio lietuvių likimo raudą, o pasišventusios kovotojos palydės Naująją Laisvės Dainą!

Stasys Jakštas

Pavergtoje tėvynėje

pavojingi, nes, be vad. "antnorių", šiemet bus plačiai renkamas "savanorių brigados" darbas į Rusiją ir Vid. Aziją, o ypač prie Volgos, Krimo ir Turkmenijos kanalų bei hidrostočių. Pernai tokios brigados buvo plačią mastu rengiamos Ukrainoje ir Suomijų Karelijoje.

Gautosiomis paskutinėmis žiniomis iš Lietuvos, šiemet Sovietai ir Lietuvoje projektuoja "suaukti kongresą, kuris nutartų įkurti ir Lietuvoje nuo Vatikano nepriklausomą kat. bažnyčią". Šiuo metu varoma sustiprinta agitacija prieš Vatikana. Taip pat nestinga provokacijų, gaudu, MVD agentų susitiprinta agitacija prieš Vatikana. Taip pat nestinga provokacijų, gaudu, MVD agentų susitiprinta agitacija prieš Vatikana.

Vad. "Motery Tarybų valdyba" Vilniuje rengia moterų "talkos ekskursiją" į užsienį. Jos buvo pirmoji eilė suruoštos į Suomiją, o šiemet sovietinės propagandos atlikti greičiausiai bus pasiūstos dar į Vokietiją ir Prancūziją, kad pasireikštų ten per "konferencijas už taiką" ir tarptautinio kultūrinio bendradarbiavimo parengimus. Kol, ūkių, fabriku ir sporto delegatėms vadovauja Kaunaitė.

Lietuvos grūdai iš Klaipėdos grūdų elevatoriaus kraunami tiesiai į sovietinius laivus, kurie kas 3-7 dienos plaukia į Leningradą. I Klaipėda grūdai baržomis važinami per Rusne, Rugsėjo mėn. 11.000 tonu lietuviškų grūdų buvo "Vilniaus" ir kt. sovietų laivais, kaip Sov. Sąjungos grūdai, eksportuoti į Indiją. Lietuvos erūdų duoklė Sov. Sąjungai pereiniais metais nadiėjo, nes darbo valstiečiai buvo įpareigoti "savanoriškai pridėti" papildomai 100.000 tonų darbininkams, kasantiems Krimo ir Volgos kanalus. Be ju, tiesiai į Rusiją važinami linai, sėmenys, bulvės ir kt.

Nuo pereinū metų birželio mėnesio Kauno "Audinių" ir "Litex" kombinatai iš naujosios sovietinės platinės medžiagos gamina karinius parašius. Darba prižiūri Lengvosios Praonės Ministerijos "Asortkombinatas". Minist. Teriošino įsakymu darbininkų skaičius nadiintas 200. Ahejuose kombinatuose dirba apie 80 proc. moterų, iš kurių 170 yra rusės, į Kauna atkelto iš Nevos tekstilės kombinato Leningerade. Visi šios rūšies gaminiai išvežami į Rusiją.

Lietuvoje nei Kalėdų, nei Velykų, priešingai visam laisvajam

pasauliui švęsti negalima. Jei kas tų švenčių metu neateitų į darbą, gautų ne tik dvigubą pabaudą, bet iš viso ar tik būtų apšauktas "liaudies priešiu". Užtat ten pilna visokių komunistinių švenčių.

Sovietai skelbia, kad Ž. Ū. Akademia turi 7 fakultetus, kuriuose mokosi 1.200 stud., veikia pedagoginis, medicinos, politechnikos institutai ir 3 mokytojų institutai. Mokosi apie 14.000 studentų. Bučas pasidžiaugė, kad pernai Vilniaus un-tas išleido 350 diplomantų, o šiemet tikisi paruošti 500. Tik kodėl tas pats rektorius Bučas tyli, kad Vilniaus un-tas faktiškai paverstas Maskvos Lomonosovo vardo un-to filiale? Juk ten visus kandidatų griežtai iškošia spec. polit. komisija, sudaryta iš rusų profesorių ir saugumo valdininkų, specialiai skirtų VUZ-ams (aukštesioms Sovietų mokykloms). Ir visi kiti Sovietų pasi-gyrimai su skelbiamais skaičiais iš tikro tik rodo, kaip plačiai ir su kokių intensyvumu vedama kom. propaganda.

Naujesiems 1951-52 m. mark-sizmo — leninizmo un-tai ir ivairūs polit. rateliai visoje Lietuvoje gavo naują antireliginę programą. Mokyklose įrengtos vad. moksleivių bibliotekos, kuriuose daug vietos užima antireliginė literatūra. Kas trys mėnesiai politiniai seminarai praveda ezaminus ir geriausio antireliginiais temomis referato konkursus. Konkursus laimėję referatai vėliau spausdinami ir siuntinėjami į agit. punktų skaitvyklas. Geriausio referatų autoriai gauna stipendijas aukštesniems politiniams mokslams. Jas skirsto LTSR šviet. Ministerijos kadru vedėjas rusas Lie-ninavas. 1951 m. nauju, iš rusų kalbos verstu antireliginių knyru, vadovėlių ir kitų spaudinių Lietuvoje išleista apie 180.000 egzempliorių. Antireliginės spaudos reikalus tvarko Lietknygprekybos komisaras Kaminovas.

Nutarta pertvarkyti Druskininkų kurortą. Planą patvirtino prie Minist. Tarybos veikianti architektūros įstaiga. Jo autorius — arch. Revzin. Tuo planu miesto centras su administrac. namais numatytas prie Druskininkų ežero, parkas prie Nemuno įlankos — sujungti su naujuoju centru, o pietinė miesto dalis — padaryti naują parką, įrengti stadioną ir sporto aikštes. Taip pat numatyta pastatyti vasaros teatrą, viešbutį, pionierių namus ir kt. Bet tas bus įvykdyta tik už daug metų...

40-50% PIGIAU, išsirašant tiesiai iš Paryžiaus tikri

PRANCŪZIŠKI KVEPALAI

Viskas pirmos rūšies (Chanel, Coty ir t.t.) originaliame įpakavime. Kainoraštis išsiunčiamas oro paštu, gavus du tarpt. pašto kuponus.

Agent. A. OKOLO-KULAKS, 33, Rue Erlanger, PARIS-16e

TREMTIES leidiniai

V. Putino — Mykailaičio ALTORIŲ SEŠĖLY, visos 3 dalys vienoje gražiai įrištoje knygoje 4 dol.

Igno Šeiniiaus KUPRELIS, įrištas drobėj 2 dol.

Vytauto Alanto naujas romanas PRAGARO POŠVAISTES, 433 pusl., įrištas drobėje . 3,5 dol.

Šios knygos — gražus Jūsų būto papuošalas bei tinkamiausia dovana. Jas galima užsisakyti per TREMTIES atstovus.

Clevelandiečiai knygas gauna Dirvoje

Chicagoje užsisakoma šiuo adresu:

Mr. A. Siliūnas, 5125 So. La Crosse Ave.
Chicago 38, Ill.
ir kitose TREMTY skelbiamose atstovybėse.

Generolas nori išgirsti jūsų lopšinę...

(Gen. de Latre de Tassigny mirties proga)

Antrojo pasaulinio karo pergalės dieną, 1945 gegužės 8, trys vakarų generolai — De Latre de Tassigny, Montgomery ir Eisenhower išdėdžiai priėmė, be jokių sąlygų kapituliuojančios Vokietijos, karo vadus.

1952 sausio 11 d. netoli Paryžiaus, vienoje ligoninėje, mirė generolas de Latre de Tassigny, vienas iš šių trijų antrojo pasaulinio karo herojų. Generolas palaidotas karo invalidų namų mauzoliejuje, šalia nemirtingojo Napoleono.

NUO VADO IKI KALINIO

Jean de Latre de Tassigny gimė 1889 vasario 2 Moulleron-en-Pareds, Prancūzijoje. 1913 m. baigė St. Cyr karo akademiją ir buvo pakeltas į kavalerijos leitenanto laipsnį. Antrajam pasauliniam karui prasidėjus, jis buvo 5-os armijos štabo viršininkas.

Nors anuomet prancūzų sausumos armija buvo laikoma stipriausia Europos kontinente, vis dėlto ji pralaimėjo mūšius prieš vokiečius.

Prancūzija buvo okupuota. Vadinamoji Vichy vyriausybė pavėdė gen. de Latre atkurti Prancūzijos armiją.

1941 m. Vichy vyriausybė išsiuntė jį į Tunisą, paskirdama ten esančių prancūzų karinių pajėgų vadu. Gen. de Latre Tūnise esantiems prancūzų daliniams įsakė priešintis vokiečiams. Ši separatinė ir patriotinė generolo veikla sukelia pavojų, ir Vichy vyriausybė jį atšaukia atgal į Prancūziją, paskirdama mechanizuotos divizijos vadu.

Generolas didžiausia drąsa kelia savo karių patriotinius jausmus ir ruošia diviziją eventualioms kovoms prieš vokiečius. Šie generolo žygiai buvo pastebėti ir jis buvo suimtas.

Patriotišką prancūzų rezistenciją vieną dieną generolą išlaisvino iš kalėjimo ir slapta nugalbėno į Angliją.

PRANCŪZIJOS IŠLAISVINTOJAS

Gen. de Gaulle, būdamas Prancūzijos išlaisvinimo komiteto pirmininku, paskyrė de Latre visų prancūzų karinių pajėgų vadu šiaurės Afrikoje. Generolas perorganizavo prancūzų pajėgas į 1-ąją armiją.

1-sios armijos "Rhin et Danube" vardas išgarsėjo, kai gen. de Latre su ja užėmė Syriją, Tunisą, Korsiką, įvykdė invaziją pietų Prancūzijoje, išlaivino savo tėvynę ir, triuškindama vokiečių pajėgas, okupavo pietų Vokietiją iki Stuttgarto ir Ulmo bei Austriją iki Innsbruko.

1945 liepos mėn. gen. de Latre paskirtas Prancūzijos kariuomenės vyr. inspektorium.

PLANAI PRIEŠ KOMUNIZMĄ

Kai Azijoje įsilepsnojo komunizmas ir milžiniški Kinijos plotai atiteko raudonajam režimui, Prancūzija pasiuntė savo geriausią organizatorių ir strategą gen. de Latre į Indokiniją. Jis perorganizavo prancūzų ir vietinės pajėgas, atstatė krašte tvarką ir pradėjo komunistinių sryčių valymą.

1945 liepos mėn. Indokinijoje vienoje kautynėse su komunistais žuvo generolo vienintelis sūnus. Kai už kelių dienų generolas išskrido į Paryžių, veddamas planus kaip sunaikinti komunizmą Azijoje, vežėsi ir sūnaus karštą.

Šių metų sausio 11 d. generolas turėjo išskristi į Washingtoną ir papildyti pasitarimus, vykstančius tarp Anglijos ir JAV Azijos klausimais, bet tą

pačią dieną po operacijos mirė.

ČIURLIONIEČIAI GENEROLO "NELAISVĖJE"

Čiurlionio ansamblio istorijos bendrumas su šiuo įžymiuoju Prancūzijos vyru prasidėjo 1945 gegužės 24 Austrijos Vokietijos pasienyje, Lindau mieste, kur buvo įkurdintas "Rhin et Danube" armijos štabas. Tą dieną armijos kariai už savo žygius karo lauke buvo dekoruoti garbės ženklais. Pats armijos vadas gen. de Latre papuošė žymenimis savo narsių vyrų krūtines.

Po įspūdingo karinio parado vakare įvyko koncertas. Gen. de Latre, lydimas štabo karininkų, sąjungininkų svečių ir asmeninės sargybos vyrų — dviejų milžiniško ūgio, raudonomis tojomis apsigaubusių, marokietų, atvyko į koncertą. Koncerto svečių buvo ir buvęs JAV ambasadorius Maskvoje (1933) W. C. Bullit, kuris II pasaulinio karo metu tarnavo prancūzų armijoje ir 1945 m. buvo paskirtas Baden-Baden srities gubernatorium.

Čiurlionio ansamblio scenoje pasirodė su liūliuojančia motulės lopšine, piemenėlio daina, su Op, op, kas ten, Nemunėli, Blezdingė, Ozėlais ir Malūnu.

Darni, spalvinga ansamblio išvaizda, giliu ilgėsiu, meile ir šviežiu džiaugsmu persunktos dainos, skoninga ir kultūringa išpildymo maniera, kėlė netikėtus ir gražius įspūdžius klausytojams.

Po koncerto generolas priėmė ansamblio atstovus, kurie atsargiai ir trumpai nupasakojo ansamblio tremtinišką kelią. Generolas dideliu dėmesiu juos iš klausė, ir nieko neatsakęs, kreipėsi į lydėjusį pulkininką:

"Tuojau pat įkurdinkite lietuvių grupę kur nors netoli manęs".

Šie generolo žodžiai, lyg karo lauko įsakymas, buvo vykdomi didžiausia skuba.

Dėl nežinomų, tačiau spėjamų priežasčių, čiurlioniečiai buvo mėginami kelis kartus įkurdinti. Tačiau, galutinai 1-sios armijos štabas čiurlioniečius apgyvendino Austrijoje, prie pat Vokietijos sienos, Bad Diezlingo vietovėje. Čiurlioniečiams šioje poilsio vietoje buvo paskirti du namai, karinis aprūpinimas ir kita galima globa.

Tačiau šis malonus įkurdinimas atnešė ir kai kurios baimės. 1-sios armijos štabas pranešė, kad gen. de Latre pageidavimu, čiurlionio ansambliui uždrausta iki 1945 birželio 15 išvykti bet kur koncertuoti.

Daugelis čia pynė politinius motyvus. Tačiau vieną dieną į čiurlioniečių būstinę atvyko štabo karininkai su vienu Paryžiaus filmų režisierium. Malonusis režisierius paaiškino, kad generolas Bad Schacheno vasarvietėje 1945 birželio 15 rengia pergalės šventę, kurioje jis noris padaryti savo svečiams staigmeną — parodyti Čiurlionio ansamblių. Dėl to čiurlioniečiai laikinai esą generolo nelaisvėje. Režisierius supažindino ansamblio vadovą su šventės programa ir pasiūlė savo taktą.

DIDŽIOJI SVENTĖ

Minėtoji šventė jau daug kartų lietuvių spaudoje buvo prisiminta. 2000 aukšto rango alijantų karininkų, iš jų 89 generolai pasipylė Bad Schacheno tviskančiame parke. Kariniai orkestrai ir Paryžiaus radijofono simfoninis orkestras pradėjo vidurnakčio koncerto programą. Po triukšmingų pergalės maršų, parke nuaidėjo "Ten už klouno,

ant upės" ir darnia vorele, jaunystės dvelkiančios mergaitės ir vyrai, gražiose tautiniuose drabužiuose, artėjo prie melsvai sidabrinės estrados, kuri buvo specialiai pastatyta pačiame parko centre ties generolų tribūna. Kai estradoje, lyg pasaka graži mergaitė, lietuvių, prancūzų kalba, tardama pirmuosius žodžius "Mon General", parkas sustingo. Trumpli, bet taiklūs žodžiai apie tolimą mylimą Lietuvą, jos kultūrą, meną ir žmones plaukė plaukė, paliesdami ne tik svečių širdis, bet, rodosi, ir didelius miegančius klevus.

Kai praskambėjo paskutinioji čiurlioniečių daina (rodos, žemaičių Pempelė), gen. de Latre atsistojo, pakėlė ranką ir ryškiai mostu lyg dėkojo lyg sveikinimą čiurlioniečiams. Paskui, lyg didžiudamas, pasisuko į dešinę sėdėjusi JAV sausumos armijos vyr. vadą gen. J. L. Devers ir kairėje į... sovietų generolą (deja, pavardė nežinoma).

Suprantama, laikraščio puslapiai neleidžia prisiminti visų šios šventės detalių. Tačiau šio pasirodymo svarba buvo didelė visiems lietuviams. Prancūzų okupacinės įstaigos, net karinio saugumo įstaigos reikė didžiulį pasitikėjimą lietuviams visoje prancūzų okupacinėje zonoje.

Čiurlioniečiai po šios šventės gavo specialius prancūzų armijos teatro pažymėjimus, kurie suteikė teisę keliauti visose okupacinės zonos, naudotis visomis transporto priemonėmis, naudotis karininkų viešbučiais ir valgyklomis.

Kiekvienas 1-os armijos dalinys jautė didelę garbę pasiųsti koncertui "Generolo trupę". Taip jie vėliau vadino Čiurlionio ansamblių. "Rhin et Danube" armijos karo veteranai įvedė tradiciją į savo metines šventes kviesiti Čiurlionio ansamblių.

ATSISVEIKINIMAS

Gen. de Latre asmeninė globa, tiesa, neilgai truko. 1945 liepos 7 labai netikėtai du autobusai, lydimi dviejų karininkų, vežė čiurlioniečius į nežinomą vietą. Vėlokai autobusai įvažiavo į parką, kuris buvo gausių sargybų saugomas. Vilą, kurioje tebuvo generolas ir jo štabo karininkai, supo mįslinga tyla.

Karininkas, sutikęs čiurlioniečius kreipėsi: "Mūsų draugai, generolas nori paskutinį kartą išgirsti jūsų gražiąją lopšinę ir pamatyti žavingąsias blezdingėles. Tėvynė šaukia generolą naujiems uždaviniams. Jis išvyksta į Paryžių".

Iš šio pareiškimo malonu buvo patirti, kad generolas įsidėmėjo čiurlioniečių repertuarą ir

pasirinko, tur būt, gražiausią dainą ir šokį.

Buvo skaudu, bet blezdingėlės tikrai paskutinį kartą mojo savo baltomis skiepetaitėmis generolui, kurį jo armijos kariai vadino griežtu, net žiauriu vadu, bet ir geru, lyg tėvas.

Generolas pakvietė visus čiurlioniečius šampano taurei. Suskamba dar viena ir kita lietuviška daina. Ansamblio atstovai šį kartą išdrįso plačiau paminėti Lietuvos tragediją ir priminti ironišką tūkstančių lietuvių tremtinių likimą, kada pasaulį je skelbiama pergalė ir taika.

Gen. de Latre ramindamas pareiškė, kad jo įpėdiniai bus informuoti apie Čiurlionio ansamblių ir globa nebus nutraukta. Savo paskutiniame žodyje jis palinkėjo ištvermingai pakelti sunkumus ir išreikšė viltį, kad čiurlioniečiai galės sugrįžti į savo laisvą tėvynę Lietuvą. Ir kiek tai nuo jo priklausys, jis visada padės.

"Vive la France, vive le General!" sušuko čiurlioniečiai.

Kiekvienam asmeniškai padavę ranką, generolas atsisveikino.

1945 liepos 14 čiurlioniečiai per armijos štabą pasiektę gen. de Latre šį padėkos adresą:

Ponui Generolui De Latre de Tassigny
Teikjėms priimti, Pone Generole, Lietuvių Tautinio Mėno Ansamblio Čiurlionis širdingiausios padėkos pareiškimą už malonų rūpestį, globą ir suteiktą galimybę po Prancūzijos laisvės vėliava reikšti savo mylimą tautinį meną.

Šį giliu dėkingumu įsėjusį Jums ir garbingajai prancūzų kariuomenei mes parvešime į mūsų mylimą pilialaknių ir rūpintojėlių šalį ir mūsų dainų tautoje jis liks gyvas širdyse ir dainose.

REGIMAS PRISIMINIMAS

Su garbingojo generolo mirtimi užsiskleidžia vienas, bet be galo svarbus, čiurlioniečių istorijos puslapis. 1-oji armija tęsė generolo įkeltas idėjas, paveldė jo karžiškumą, drąsą ir laisvės meilę. Šioji armija globos savo vado istorinį palikimą.

Ir čiurlioniečiai nenutrauks ryšių su 1-ja armija, kuri lyg raudona gija išsiraizgo ansamblio penkerių tremties metų istorijoje. Regimas atminimas bus padarytas ir pasiūstas į Paryžių, kuris bylos apie lietuvių ryšius su 1-ja armija ir jos didvyriškuoju vadu gen. de Latre de Tassigny.

J. Stp.

Prisidėk

prie VILTIES — spaudos

ir radio bendrovės

rėmimo.

TUOJ ISIŠGYKITE NAUJĄ

Balio Gaidžiūno knyga

VIENERIMETAJ

IR VIENA SAVAITĖ

Šioje knygoje, prisiminimų forma, vaizduojami 1940 ir 1941 vergijos metai Lietuvoje.

Knyga 182 psl. Kaina 1.50 dol. Knyga gaunama: DIRVA, 6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Ambulansui užmautas ketvirtas ratas...

Waterburys. Sausio 13 d. įvyko Amerikos Lietuvių Bendruomenės iškilminga atidarymo šventė. Jai buvo iš anksto ruošiasi ir stengtasi sutraukti kodaugiau senųjų ir naujųjų lietuvių.

Šventės iškilmingumą turėjo padidinti Amerikos Lietuvių Bendruomenės LOK pirmininko prel. J. Balkūno, Metropolitan operos solisto Algirdo Brazio, solistės Z. Griškaitės ir dirigento V. Marijošiaus dalyvavimas.

LOK pirm. prel. J. Balkūnas, savo apžvalginėje kalboje apie Amerikos lietuvių, nurodė, kad pirmą kartą visų pažiūrų Amerikos lietuvių vieningai savo tautos reikalais pasisakė 1906 m. Vėliau, jau esant nepriklausomai Lietuvai, bene 1933 m., komunistiškai nusistatęsių buvusių keltas pasiūlymas, primesti Lietuvai nacistinį kaltinimą. Tas pasiūlymas nesulaukęs visuotinio pritrimo, bent jau iš krikščioniškų grupių. Antrojo pasaulinio karo metu, konkrečiai 1940 m., visų srovių lietuvių vėl rado bendrą kalbą lietuvių tautos gelbėjimo ir lietuvių išlaikymo reikaluose. Kalbėtojas, kaip Amerikos Lietuvių Bendruomenės LOK pirmininkas, rado reikalo užtikrinti vietos kunigus, kad šie naujai kuriamoji organizacija nesikiš į jų parapijinius reikalus, o tik išties jiems pagalbos ranką lietuvių reikaluose.

Tačiau šioms prel. Balkūno mintims kontrastą sudarė po jo kalbės vietos tremtinių d-jos pirmininkas A. Saulaitis. Nors pagal programą jis turėjo kalbėti nusipelnusių lietuvių tautai asmenų pagerbimo reikalu, tačiau (prisistatydamas kaip vienas iš mąžiausiai nusipelnusių...)

sių...) neišvengų nepaliesdamas sirašytas Amerikos Lietuvių Bendruomenės Waterburyje iškilmingo atidarymo akto. Šventės dalyviai turėjo išsipirkti įžangos bilietus, kurie buvo po 2 dol. Tai, palyginti, augsta ir "nebendruomeniška" kaina, juo labiau, kad salėje dar buvo renkamos aukos atskirai vokeliais. Tačiau pinigines išlaidas atlygino puikiai atlikta, nors ir neilga, solistų A. Brazio ir Z. Griškaitės, akompanuojant V. Marijošui, meninė programa. Buvo paskelbta, kad 75% visų šventės pajamų eis vietos bendruomenės skyriui ir tik 25% A.L.B. centrui.

J. Sk.

AM. LIET. TARYBOS VYKDOMOJO KOMITETO ATsilankymas

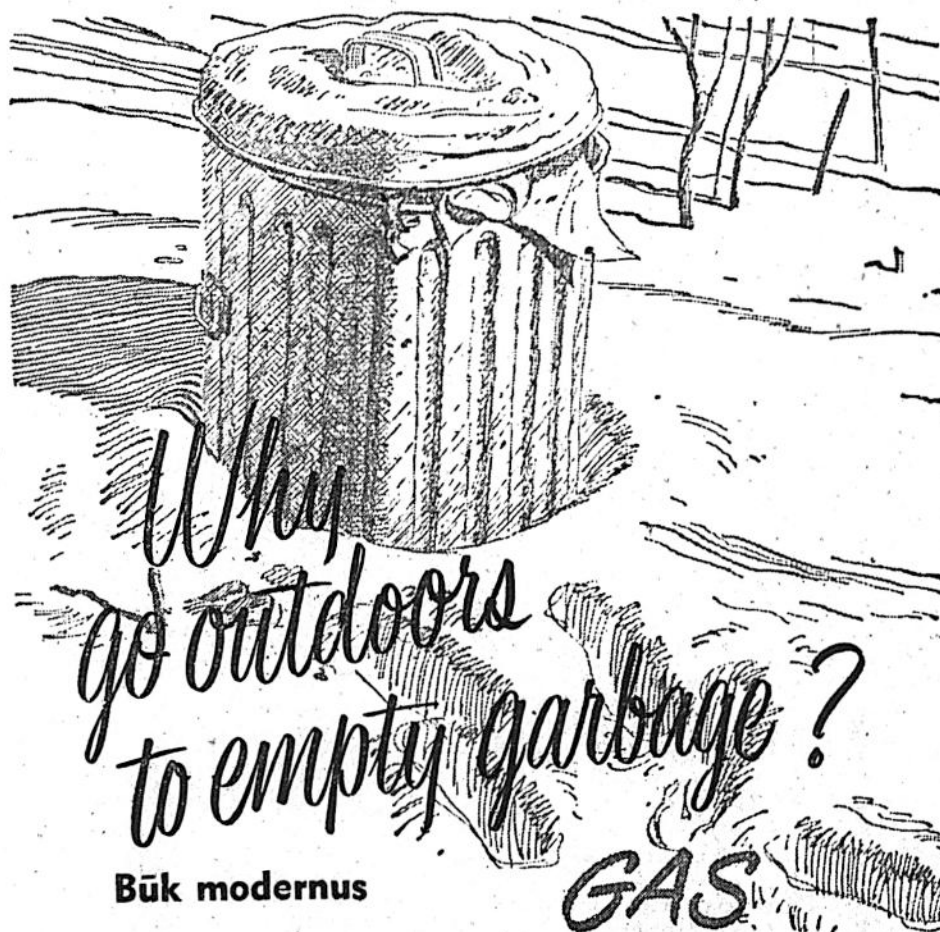
Baltimore. Sekmadienį, sausio 13 d. iš Washingtono Baltimore'ns atsilankė beveik visas L.T. Vykdomasis Komitetas — p. Šimutis, p. Grigaitis ir p. Vaidyla.

Lietuvių salėje susirinkusiems Baltimore'ns Liet. Tarybos nariams ir šiaip visuomenei svečiai padarė pranešimą apie šiuo metu vykdomus darbus.

Buvo paklausimų iš publikos dėl pagarsėjusios p. Šimučio ir p. Grigaitis telegramos Vilkiui ir dėl Mažosios Lietuvos atstovo neįsileidimo į Vliką. Svečiai iš šios paklausimus davė paaiškinimų.

Susirinkusieji čia pat sumetė 28 dol. Tautos Fondui.

K. P.

Būk modernus

turėdamas Gaso Atmatų Naikintoją!

Tik pagalvok! Visos virtuvės atmatos eina į gaso naikintoją. Taip lengva! Patogu. Higieniška, ir gali būti kambaryje.

Išmeskit šašlavas ir gaso naikintoją. Viskas su degs greitai, tyliai ir sunaudos labai mažai kuro!

Išmeskit tas nehygieniškas šiukšlių dėžes! Tavo modernus, gražus gaso naikintojas tikrai prisidės prie bendro vaizdo tavo rūsyje. Tavo kiemas bus laisvas nuo dėžių, pilnų bakterijų.

Sumodernink savo namus ir kiemą turėdamas gaso atmatų naikintoją. Žiūrėk paskutinį modelį, kaip jis dirba ir kaip puošia tavo rūšį.

The EAST OHIO GAS Company

Newyorkiečiai nori pirkti namus

Didžiojo New Yorko lietuviai vis labiau pasigenda jungtinių patalpų, kuriose galėtų ruošti savo kultūrinius rengimus ir įvairius susirinkimus. Vis labiau kyla mintis organizuoti įsigyti namus, kurie, vienu ar kitu vardu pavadinti, būtų centrinė Newyorkiečių patalpa. Iniciatorių vardu pereiną sekmadienį Apreiškimo parapijos salėje buvo sušauktas pasitarimas, kurio pirmininkaujamas Ks. Strumskio, išrinko komisiją sušaukti patalpas susirinkimui. Komisijon įeina: A. Bendorius, dail. V. K. Jonynas, V. Jankauskas, K. Strumskis ir A. Salčius. Ta komisija, surinkusi informacijas, jas patiekia ateinančiame platesniame Newyorkiečių susirinkime.

Ši namų įsigijimo iniciatyva randa platų atgarsio visame Didžiajame New Yorko. Manoma, kad ji galėtų apjungti organizacijas ir pavienius biznierių. Čia yra visa eilė organizacijų, kurios anksčiau rūpinosi įsigyti patalpas savo parengimams. Minėtinas Tautininkų Klubas, kuris jau seniai puoselėja mintį įsigyti nuosavas patalpas. Taipgi žinoma yra Maspeth Auditorijos bendrovė. Manoma, kad čia dar prisidės ir Dariaus ir Girėno paminklui statyti komisija, kuri savo surinktas aukas investuotų į šiuos projektuojamus Lietuvių Namus.

Operetės Choras, vedamas Mykolo Liuberskio, pereiną sekmadienį suruošė savo metinį dainų koncertą švabų salėje. Dalyvaujant gausiai Didžiojo New Yorko lietuviams, choras pasirodė su visais savo padaliniais: mišrus, vyrų ir moterų. Kaip solistė, dainavo M. Nainytė — Dobužinskienė. Choriui ir jai akompanavo Aleksas Mroziński. Programą konferavo dra-

mos aktorius Vitalis Žukauskas. Šį kartą jis pasirodė su naujai parengta programa. Kadangi tą pačią dieną Newarke vyko muziko J. Žilevičiaus 60 metų sukakties minėjimas, tai choras, negalėdamas savo atstovą tenai pasiųsti, dvi paskutines savo programos dalis, paskyrė jam pagerbti. Buvo sudainuotos jo dainos: Fabuskim iš miego ir Anoj pusėj.

Matulaitienės vadovauja ma tautinių šokių grupė pašoko du šokius. Dainų programai pasibaigus, buvo šokiai, kuriems grojo Tamo orkestras.

Sausio 26 d. Apreiškimo par. bažnyčioje susitaukė Albinas Trečiokas su Aldona Valaityte, abu žinomų lietuvių veikėjų vaikais. Newarkiečių Albino ir Jievos Trečiokų sūnus Albinas šiuo metu studijuoja Washingtone George Town universitete, kur ruošia centrinės Europos istorijos doktoratą. Prieš tai yra studijavęs ir baigęs šios srities studijas New Jersey ir New Yorko universitetuose. Aldona, Onos ir Jono Valaičių duktė, šiuo metu mokytoja Ruthers universitete, baigusi Long Island universitetą Bachelor of Science laipsniu, o New Yorko universitete įsigijusi Master of Science laipsnį.

Pimosios dainų šventės Lietuvoje ir New Jersey dainų švenčių organizatorius prof. Juozas Žilevičius buvo pagerbtas jo 60 metų sukakties proga Newarke suruoštoje ketvirtoje dainų šventėje. Programoje dalyvavo penki choralai, dainuodami atskirai, ir jungtinis choras, atlikdamas sukaktuvinių kūrinių. Atskirai rodėsi Newarko, Harrisono, Bayonės, Patersono ir Elizabetho chorai. Elizabetho chorui vadovavo pats sukaktuvininkas prof. J. Žilevičius. Jungtinį chorą, daugiau kaip 200

asmenų, dirigavo J. Čižauskas ir Alg. Kačanauskas. Paskaitą apie sukaktuvinių šokių skaitė prof. K. V. Banaitis, apžvelgdamas lietuvių muzikos raidą ir sukaktuvinių nuopelnus.

Gausiai susirinkus Newarko ir apylinkių lietuviams šv. Trejybės parapijos salėje, dainų šventei vadovavo muzikai M. Bernotas ir Alg. Kačanauskas. Šventę atidarė par. klebonas prel. J. Kelmelis. Šventė buvo baigta Amerikos ir Lietuvos himnais. Koncertui pasibaigus, įvyko sukaktuvininkui pagerbti vaišės, kuriose dalyvavo gausus būrys profesoriaus bičiulių ir jo profesijos draugų. Be visos eilės kunigų, su prel. J. Kelmeliu ir kun. Simonaičiu, sukaktuvininko parapijos klebonu, prieškalyje, buvo beveik visi Newyorkiečiai lietuviai vargoninkai, dainos šventėje dalyvavusių chorų dirigentai ir Newarko lietuvių visuomenės veikėjai.

Banketui vadovavo Harrisono choro vedėjas Alg. Kačanauskas. Kalbėjo visa eilė asmenų ir gauta apskaičiuota sveikinimo telegramų iš visos Amerikos. Vietinė amerikiečių spauda prof. J. Žilevičiaus sukakties proga išdėjo straipsnių su jo atvaizdu.

Laisvosios Europos Lietuvių skryniaus patalpos įvyko šeštoji iš eilės spaudos konferencija, kurioje buvo suteikta bendro pobūdžio informacijų ir pranešta, kad ateinančią savaitę pirminkas V. Sidzikauskas Lietuvos reikalais išvyksta į Europą.

Dėl savo kelionės į Europą pirminkas pareiškė, kad tenai užtruks apie porą savaitių, matysis su Europoje esančiais laisvinimo veikėjais, taipgi ir su VLK.

Ši konferencija buvo bene gausiausia. Dalyvavo beveik visos spaudos atstovai.

"Kario" sausio mėnesio numeris išėjo iš spaudos su 8 puslapių kondensuota kronika apie New Yorko lietuvių veiklą. Trumpai ir suglaustai apžvelgti Newyorkiečių veikimas kultūrinėje ir ekonominėje srityje. Be to, pradėta spausdinti labai įdomūs buv. britų belaisvių atsiminimai apie pabėgimą iš vokiečių stovyklos.

Ričardas Valzonis, čekagietis, pereiną savaitę New Yorke per ketletą televizijos stočių buvo rodomas kaip tipiškiausias Amerikos vaikas. Dalyvaujant buvusiame nugalėtamam pasaulio bokso čempionui Gene Tunney, šiam berniukui miesto mēras Impellitteri įteikė garbės ženklą.

Šį berniuką, kaip tipiškiausią savo atstovą, išrinkto 35 Chicago vaikų klubai, turį apie 350,

000 narių. Valzonis yra 14 m. amžiaus, trečios kartos lietuvis. Amerikos Balso lietuvių skyriaus atstovui inž. Pov. Labanauskui, kuris padarė su juo pasikalbėjimą ir persiuntė į Lietuvą, vaikas papasakojo, kad jis noris pamatyti Lietuvą, kai ji bus laisva, o savo broilams ir sesutėms pasakė "Iki pasimatymo".

40,000 svarų maisto produktų BALFO valdyba nutarė užpirti šiuo metu Vokietijoje esantiems lietuviams. Tai bus daugiausia cukrus, riebalai ir lašiniai. Šiuo metu Vokietijoje tų produktų kaina yra dvigubai aukštesnė, negu Amerikoje, be to, kaip žinia, BALFui nieko nereikia mokėti už jų persiuntimą. Tuo būdu Vokietijoje esantiems bus pasiūsta ir pačių reikalingiausių produktų ir pačiam BALFui jie atsieis perpus pigiau, siunčiant iš čia, negu reikėtų juos pirkti Vokietijoje.

Posėdyje buvo diskutuota tolimesnės Vokietijoje pasilikusiųjų likimas, bet tuo tarpu lemtinųjų nutarimų nepadaryta. Buvo nutarta pasiųsti BALF skyriams aplinkraščius, kad skyriai bendradarbiautų ALTO ruošiamam pinigų vajuje Vasario 16 proga.

New York Times praėjusio, sekmadienio laidoje paskelbė, kad per 100 JAV Kongreso narių respublikonų pasirašė Dean Achesonui laišką, kuriame prašo Jungtinių Tautų plėtojimo išskirti sovietų vykdomą genocidą, kuris JT buvo pasmerktas 1951 m. sausio 12. Konvencijoje. Sovietų naikinanųjų tautų skaičiūje išminėta:

Lenkija (Katynas), Ukrainos Vinica, priverčiamos iš Lietuvos, Latvijos bei Estijos gyventojų deportacijos.

Tame laiške sakoma, kad jau esąs aukščiausias laikas šiuos kaltinimus prieš Sovietų Sąjungą iškelti.

New Yorko ir New Jersey SLA penktosios apskritys atstovų susirinkimas, įvykęs sekmadienį "Tėvynės" patalpose Vienbalsiai nutarė įnešti naujų papildymų į SLA įstatus. Kadangi ligi šiolei SLA organe "Tėvynėje" nieko nebuvo skelbiama apie kandidatuojančius asmenis į SLA pareigūnų ir SLA narių buvo priversti tokių informacijų įieškoti kitose spaudoje, tai nutarta prašyti Įstatų Komisiją, kad ši seimui rekomenduotų priimti nutarimą, įpareigojantį Tėvynę tuos kandidatus paskelbti.

Jau išėjo iš spaudos PLB VOKIETIJOS KRAŠTO VALDYBOS LEIDYKLOS išleista knyga —

TĖVŲ PASAKOS

Iš lietuvių pasakų lobyno parinko ir skaityti paruošė A. GIEDRIUS, iliustravo dail. J. KAMINSKAS. Knyga kietais viršeliais, 150 pusl., didelio formato, su plačiu autoriaus įvadu apie lietuviškas pasakas. Kaina \$1,90

Be to, leidykloje dar galima gauti:

1. LIETUVIŲ KALBOS VADOVAS, Prof. P. Skardžius ir kt. \$4,50
2. PRINCIPAS IR ELGETA, Mark Twain, apysaka 1,20
3. NORMUOTOS ŠYPSENOS, Brazvilius, feljetonai 0,25
4. ŽEMĖS PAKOPOS, J. Baltrušaitis, eilėraščiai 0,75
5. RŪTELĖ, Gerutis, skaitymai 3 sk., gamta 2,00
6. TĖVELIŲ PASAKOS, A. Giedrius 0,25
7. VIKAS MESKERIOTOJAS, Pr. Imersys, eil. pasaka 0,25
8. TOLIMOS, F. Kirša, eilėraščiai 0,75
9. DAILI SAULUTĖ, Kolba, spalvuoti piešiniai vaikams 0,50
10. PO RŪŠČIUJŲ DANGUM, L. Šeštokienė, novelės 0,25
11. Lietuvių k. gramatikos, geografijos, istorijos, gamtos m. ir skaičiavimo vadovėliai po 0,50

Platintojams nuolat. Kreiptis: Litaiches Zentralkomitee, Verlag (20a) Hannover, Hegelstr. 7, Germany ir pas vietos platintojus.

PLB Vokietijos Krašto Valdybos Leidykla

Nauji emigraciniai rūpesčiai

Šiandien, kada didžioji tremtinių dalis jau yra apleidę Vokietiją ir jau stipriau įkėlę koją į pasirinktą kraštą, staiga atsiranda nauji emigraciniai rūpesčiai. Juos sukelia laiskai ir pareiškimai iš tų kraštų, kurių, pirmiausia, klimatinės sąlygos labai skaudžiai veikia naujuosius emigrantus. Tokių laišku gauna pavieniai asmenys, gauna orga-

nizacijos, gauna redakcijos. Ir jį juos reikia atsiliepti, reikia prašomajam padėti.

Kodėl taip atsitiko, kad tauriamai laisva valia pasirinkęs norimą emigracinį kraštą, dabar iš jo nori pabėgti?

Į tą klausimą atsakant reikia išskirti dvi pagrindines priežastis: 1. Tremtiniai, vargo, skurdo ir persekiojimų terorizuojami iš Vokietijos kraustėsi paskubomis, nespėję reikiamai pažinti pasirinkto krašto visokio-riopas sąlygas, 2. Amerika, kuri visų buvo pripažinta pačiu geriausiu emigraciniu kraštu, tremtinių įsileidimą ilgą laiką delsė ir ilgai nebuvo žinoma, kaip ji pasielgs.

Tat esant šioms dviem pagrindinėms priežastims, emigracinio krašto pasirinkimas nebuvo laisvas, savo valia apsprendžiamas. Tremtiniai tuo metu rinkosi kas buvo geriausia pasiūloma. Ir rinkosi Australiją, Naująją Zelandiją, Venecuelą, Kolumbiją, Braziliją, Argentiną ir daugelį kitų kraštų. Šiandien jau nevienas tais kraštais yra giliai nusivylęs, ištikine, kad sveikata yra pakertama tropiškojo klimato ir skurdaus gyvenimo sąlygų. Jie šaukiasi savo artimųjų tautos, kad galėtų persikelti į Ameriką ar Kanadą.

Zinant lietuviams skirtos kvotos didį įvažiūti į Ameriką, ge-

rai suprantama, kad sudarymas afidavitų ar pažadėjimas padėti, padėties nepakeičia, nes reikia laukti jei ne penkmetį, tai greičiausiai visą dešimtmetį, kol prasivers Amerikos emigracinės dūrys. Tat šiuo reikalu turi pradėti interesuotis mūsų oficialiosios įstaigos, kurios gal gali pralaužti tą lietuviams nelemtą kvotą, kuri mikroskopiskai maža, ir tuom pačiu, į vargą patekusiems mūsų tautiečiams labai žalinga.

Amerikos emigracinės dūrys šiandien jau plačiau pravertęs vokiečių tautos asmenims, bet tuo pačiu visiškai užsidaro toms tautoms, kurios atsidūrė Rusijos vergijoje. Ar negalima įtikinti galinguosius, kad ton sąskaiton Amerikos emigracinės dūrys būtų plačiau pravertęs tų tautų nariams, kurie pajėgė atsidurti šiaurės geležinės uždango, bet iki šio laiko negalėjo pasinaudoti Amerikos pagalba. Tai klausimas, kurį nedelsiant reikia kelti, nes aišku, kad jis greit nebus sutvarkytas, o per tą laiką daugiau ir daugiau atsisiras norinčių, ne iš malonumo, bet iš gyvo reikalo juo pasinaudoti.

Patark kaimynui

prenumeruoti

DIRVA

Ideijinei spaudai sustiprinti neužtenka tik sumanymų ir nutarimų: tam reikia apčiuopiamo ir žymaus pasiaukojimo

Ar jūs turite

"PEEK-A-BOO" rūsyje?

Pakeiskit į elektrinį džiovintuvą!

Draabužių džiovinimas namuose užima daug reikalingos vietos, jei jūs džiovinate ant virvių, senovišku džiovintuvu. Draubūzai lengvai susitapa nuo suodžių ir dulkių, nuo šildomojo pečiaus ar sutepa jauniesiems šeimos nariams.

Turint elektros džiovintuvą visi tie sunkumai išnyksta... Jūsų draubūzai išdžiūva vien paspaudus elektros mygtuką... Išsivadokite iš nepa-

Tai geriausias ir moderniausias džiovintuvas. reikmenų pirkli ir paprašykite pademonstruoti. Dar šią savaitę aplankykit artimiausią elektros togamų...

The Illuminating Company
ALWAYS AT YOUR SERVICE IN THE BEST LOCATION IN THE NATION

"TEN O'CLOCK TUNES" MEGAMIAUSI KURINIAI
GARSIAUSIOS ZVAIGZDĖS
Perduodama penkis dienas per savaitę — nuo pirmadienio iki penktadienio
Rytis 10-14 — WICA ir WGAR • Vakaris 10-14 — WHK

DIRVOS ATSTOVAI

į kuriuos galima kreiptis visais DIRVOS prenumeratos ir skelbimų reikalais:

Baltimore, Md.
Antanas Česonis, 620 W. Cross St.

So. Boston, Mass.
Brunonas Kalvaitis, 545 East Broadway.

Brockton, Mass.
Baciulis A., 22 Intervale St.

Chicago, Ill.
Jonas Paplėnas, 4416 So. Hermitage Ave. YA 7-0191

Dayton, Ohio
J. A. Urbonas, 1302 Lamar St.

Detroit, Mich.
L. Bulgaraukas, 7313 Navy Ave.
VI. Pauza, 9124 Quincy Ave.

Newark, New Jersey
A. S. Trečiokas, 314 Walnut St.

New Yorke - Brooklyn
Antanas Sodaitis, 57-56 63rd St., Maspeth, N. Y.

Waterbury, Conn.
Vladas Varneckas, 2157 N. Main St.

Hamilton, Canada
Bronius Vengrys, 227 Brant St.

Montreal, Canada
Stepas Kęsgaila, 6882 Beaulieu St.

Toronto, Canada
Jonas Paršeliūnas, 62 Pauline Ave.

Anglijoje
Br. Daunoras, 38 Melville Rd., Coventry.

Australijoje
Povilas Lukošius, Box 1665 M, G.P.O., Adelaide, S. A.

Venecueloje
Antanas Diržys, c/o Crisalerias Nacionales, S. A.
Apartado 4532, Maracay.

SENIAU IR DABAR

K. S. KARPIS

PAZVELGUS PRAEITIN

1890, sausio 20 — Plymouth, Pa., lenkai keršydami lietuviams už atsiskyrimą nuo lenkų, iš visų parapijos kapinių iškasė lietuvių kūdikių grabelius ir išmetė pašalin.

1890, sausio 26 — Paskelbta laikraščiuose, kad lietuvių Amerikoje esama apie 300,000.

1899, sausio 26 — Jonas Šliupas viešai atsisaukia į lietuvių socialistus jungtis į vieną centrą.

1903, sausio 10 — Po dviejų metų pertraukos, pradėjo eiti savaitraštis "Darbininkų Viltis". Žurnalas "Dirva" vėl pradėjo eiti susivienijus su "Žinyne".

1906, sausio 18 — Mirė Juozas Paukštis (I), Plymouth, Pa., pirmutinis "Vienybės Lietuvininkų" leidėjas.

1909, sausio 27 — Tėvynės Mylėtojų Draugija, vėl pradėjo veikti, turėdama apie 600 narių.

Sausio 19, 1910 — Tėvynės Mylėtojų Draugija išmetė iš narių tarpo kelis socialistus, draugijos ardytojus.

1914, sausio 30 — Grįžo Tilžės J. Vanagaitis, surinkęs savo laikraščiu "Birutei" apie 400 skaitytojų ir apie 100 akcijų.

1917, sausio 15 — Turėjo įvykti bendras tautininkų ir klerikalų veikėjų suvažiavimas Centralinio Komiteto reikalais. Tas komitetas prieš porą mėnesių rinko visoje Amerikoje Lietuvai šelpti aukas. Surinko virš \$230,000. Klerikalai betgi pradėjo tą komitetą ardyti. Jie tą patį dieną Pittsburghe sušaukė savo atskirą suvažiavimą.

New Yorke suvažiavo devynių organizacijų apie 30 atstovų, Centralinio Komiteto vardų, paruošė rezoliuciją, įteikė Amerikos valdžiai ir paskelbė plačioje Amerikos spaudoje reikalaujant Lietuvai nepriklausomybės.

1918, sausio 23 — Am. Liet. Tautinė Taryba pasiuntė į Petrogradą Trockiui telegramą, reikšiantį pasitenkinimą, kad rusų armija pasitraukė iš Lietuvos.

1919, sausio 22 — Bendras tautininkų ir klerikalų įsteigtas Lietuvių Pildomasis Komitetas praneša, kad klerikalams nenorint sujungti savo fondo su tautininkų fondu Lietuvos reikalus remti, visuomenė pradeda aukas siųsti pačiam Komitetui. Jau gauta \$3,000.

1919, sausio 25 — Jnž. T. Norus ir Dr. Jonas Šliupas, tautiniai atstovai, išvyko į Londoną Lietuvos reikalais.

1920, sausio 14 — Lietuvos Misija įsteigė savo buveinę New Yorke. Klerikalų spauda pradėjo Lietuvos Misiją neigti. Ji, esą, neturinti "aiškių įgaliojimų", su Misija nesiskaitysianti, bet sušinešią su Lietuvos vyriausybe tiesioginiai per savo Tautos Fondą.

1920, sausio 14 — Lietuvos Atstatymo Bendrovė turėjo entuziastišką suvažiavimą. Paaiškėjo, kad sukelta apie \$700,000 kapitalo.

1921, sausio 14 — New Yorke įvyko Lietuvos Laisvės Paskolos stočių atstovų suvažiavimas. Lietuvos Misijai išvažiuojant padaryta jos darbų apžvalgos pranešimas: Paskolos suteikta \$1,610,000. Taip pat per Misiją aukų susiūsta: Šauliams \$8,000, Lietuvos Gynimo Komitetui \$55,000, Raudonajam Kryžiui \$13,974, našlaičiams šelpti \$901. Bendrai, Misijos veikimo laikotarpy, nuo gruodžio m. 1918, aukų surinkta \$159,207. Lietuvon privačių pinigų per Misiją pasiūsta \$561,627.

1922, sausio 27 — Lietuvių spauda viešai pradėjo tvirtinti, jog komunistų renkamos aukos pėsniūčiamos Rusijon, kaip mūsų raudonųjų skelbė, bėdališkos čia jų spaudai ir agentams palaikyti.

ŽMONES IR ŽVĖRYS

Neseniai knygų rinkoje pasirodė Stasio Ylos knyga "Žmonės ir žvėrys dievų miške". Tai kaseto pergyvenimai, patirti puslėčių metų laikotarpyje, kalint Stutthofio koncentracijos stovykloje.

Baisybės, baisybės ir dar kartą baisybės, ką jau esame skaitę B. Gaidžiūno, J. Grigolaicio ar A. Kučo prisiminimuose.

St. Ylos "Žmonės ir žvėrys" duoda daug charakteristinės medžiagos apie eilę žinomų žmonių: rašytoją Balį Sruogą, finansininką prof. V. Jurgutį, Pr. Germantą, majorą Puodžį, kun. Lipniūną ir kt. Nemaža žinių ir bendrai apie įvairių tautų kalėjusių žinomus kalinius.

Knyga didelė, 556 puslapių. Kada ją baigi skaityti, labai pasigendi vientisos knygos konstrukcijos. Vienur kaliniai aprašomi tikrosiomis savo pavardėmis, kitur, kur tik įeinama į autoriui nemalonesnę vietą, jau pavardės prapuola, bet pažįstant tuos žmones, skaitydamas atpažįsti ir aprašomuosius, nors jų pavardžių ir nėra. Skaitydamas sutinki labai drąsių teigimų ir suabejoti, ar kacetinėse sąlygose galima tai tvirtinti.

Knyga kaštuoja 5 dol. ir gaunama kreipiantis į autorių ar spaudos platintojus.

Knyga kaštuoja 5 dol. ir gaunama kreipiantis į autorių ar spaudos platintojus.

Knyga kaštuoja 5 dol. ir gaunama kreipiantis į autorių ar spaudos platintojus.

PAIEŠKOJIMAI

ASIPASKAS Antanas, iš Moskabūdžių ar Galioriskės k., Vilkaviškio apskr.

BUDREIKA Jurgis ir Kazimieras, iš Ramašonių k., Andriūniškio v., Panevėžio apskr.

GEGUŽIŪTĖ — MOCKEVIČIENĖ Mikalina, iš Bračiulių k., Seirijų parap.

MATUZEVIČIUS Julius, iš Kuprių k., gyvenęs Vabalninkė.

MOCKEVIČIENĖ — GEGUŽIENĖ Mikalina, iš Bračiulių km., Seirijų parap.

NORVAISA Antanas, iš Rūdaičių k., Laukuvos v., Raseinių apskr.

STRASINSKAS Justinas, atvykęs iš Vokietijos 1951 m. sausį, prašomas atsiliepti esant labai svarbiu reikalui.

TRAKYMAS Ignasius.

VAITKUS, Antanas, Bladas ir Jonas, iš Birietiškių k., Šiaurės v.

WEIDUAN Adolfas — Osvaldas, iš Bulavėnų, Raseinių apskr.

VINKAUSKAS Jurgis, iš A. Panemunės v., Kauno apskr.

Jieškomieji ar apie juos turintieji bet kurių žinių prašomi atsiliepti Lietuvos Generaliniam Konsului šiuo adresu:

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

Patark ir kaimynui,

kad prenumeruotų

DIRVA

LIETUVIŲ TAUTOSAKOS LOBYNAS

Redaktorius — leidėjas Dr. Jonas Balys

Dvi dalys kartu įrištos: Dvasios ir Žmonės, 166 sakmės, 126 psl.; Liaudies Magija ir Medicina, 94 psl.

Knyga didelio formato, spalvotas viršelis, pieštas dail. V. K. Jonyno.

Kaina \$3.00.

Gaunama Dirvoje.

JAUNIMO TEATRAS RŪTA

1952m. sausio 27d. 6v. Lietuvių salėje

stato

MYKOLO VENCLAUSKO

5 veiksmų ir epilogo pasaką

BURTININKO PINKLĖSE

Vaidžiai iš vaidinimo "Burtininko Pinklėse"

Pastatymas, režisūra, dekoracijos ir šokiai

akt. PETRO MAŽELIO

Bilietai po 2.00, 1.50 ir 1.00 dol. Visos vietos numeruotos. Gaunama Dirvoje ir sekmadienį nuo 4 val. p. p., Lietuvių salėje.

Prašome nevēluoti! Pavėlavusieji bus įleidžiami tik pertraukos metu.

Prėjusių švenčių atgarsiai

Praėjo Kalėdos ir Nauji Metai. Daug suvalgyta, daug išgerta, daug benzino išvažinėta, daug džiaugsmo vaikučiams suteikta. Iš spaudos atrodo, kad šiais metais lietuviškų kolonijų vaikučius lankė Kalėdų senelis iš Lietuvos. Senelis atkeliavo pilnu maišu įvairių dovanėlių. Aišku, kad senelis grįždamas iš Amerikos į Lietuvą, aplankė ir Vokietijoje pasilikusius vaikučius. Kiek ir kokių dovanėlių imetė Kalėdų seneliui į maišą Amerikos lietuvių vaikučiai ir jų tėvai, galės pasakyti tik ALT ir BALFas.

TAUTOS FONDAS

Praeitų metų "Draugo" 277 numerioje P. Ličkus savo straipsnyje "Ką treminiai turėtų padaryti Amerikoje", siūlo du uždavinius:

1) Surinkti 1 milijoną dolerių, kuris grįžimo atveju, būtų mūsų dovana išlaisvintai Lietuvai ir 2) pastatyti Amerikoje muziejų, kur galėtų sutilpti visos mūsų istorinės vertybės.

Tačiau šių metų "Draugo" 4 numerio H. Kučys straipsnyje "Siekiant didingų darbų" P. Ličkus keliams uždaviniams nepritaria, kaip nerealiems.

A. Kučys pripažįsta, kad iš-

laisvintoji Lietuva bus reikalinga visokeriopos paramos ir aukų, tačiau jis tvirtina, kad mūsų užsienių grįžimo faktas, be jokių išskilimų deklaracijų ir be jokios intencijos ką nors dovanoti, sumes išlaisvintai Lietuvai ne 1 milijoną dolerių, bet šimteriopai daugiau.

Dėl muziejaus statybos galima būtų sutikti su A. Kučiu, bet tik ne dėl 1 milijono dolerių aukos.

Tiems treminiams, kurie tik į Lietuvos prisikėlimą ir kurie tikrai mano į ją grįžti, Ličkaus statomas pirmas uždavinys atrodo objektyvus, tiesa, ne lengvai, bet įvykdomas. Mūsų užsienių grįžimo faktas, neturėtų būti Lietuvai kokia dovana ar malonė, bet būtina pareiga.

Visvien, ateis laikas, kada atsidarys visų kalėjimų durys ir priverstinų darbų stovyklų vartai. Rinksis į Lietuvą mūsų tėvai, broliai ir seserys iš Rusijos gilumos luosi, išbadėję ir nukur galėtų sutilpti visos mūsų istorinės vertybės.

Nepriklausomybės kovų savanoriai ir dabartinių laikų partizanai dėl Lietuvos laisvės nesigailėjo ir nesigaili kraujo ir kankinio mirties. Nesigailėtum mes nors pinigų.

Broliai lietuviai, nelaimėje dailinkimės centu ir duonos kashni! V. A.

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rankai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkaunavimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, ne gu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS
609-12 Society for Saving Bld.
Telef.: MAIN 1-1773.
Rezidencija: PENINSULA 2521

MINĖJIMAS AKRONE

Akrono ALT skyrius vasario 3 d., 1:00 val. šv. Petro bažnyčios salėje rengia Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimą.

Minėjime bus kalbėtojų ir rodomi paveikslai. Po oficialios minėjimo dalies bus vaišės.

Į minėjimą kviečiami visi akroniečiai ir iš Clevelando mūsų draugai. Kviečia rengimo komitetas.

V. Beliajaus

THE DANCE OF LIETUVA

54 lietuvių tautiniai šokiai bei žaidimai

Užsakymus ir pinigus siųsti

DIRVOS redakcijai

Kaina — \$5.

SUOPIS FURNITURE

6921 Wade Park

EX 1-0911

Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kitoki reikmenys virtuvei ir kiekvienam Jūsų buto kambariui

ZEMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS

Patogi vieta apsipirkti lietuviams naujajam lietuviškoje krautuvėje

CLEVELAND IR APYLINKĖS

KETURI NAUJI GYDYTOJAI

Paskutinioje egzaminų sesijoje šie clevelandiečiai gydytojai išlaikė egzaminus ir gavo praktikos teises: Abraitis, Kesiūnaitė, Miknienė ir Skrinskas. Šiuo kart plačiau supažindinam su Abraitčiu ir Kesiūnaitė.

DR. JULIUS ABRAITIS

Medicinos mokslus baigė 1916 m. Maskvos Universitete. Besikuriant Nepriklausomai Lietuvai buvo Alytaus apskritys gydytojas ir tos apskritys ligoninės vedėjas. Vėliau dirbo centrinėje sveikatos įstaigoje: Sveikatos Departamente, Sveikatos Ministerijoje ir Kauno miesto gydytojų. Ilgesnį laiką tarnavo kaip gydytojas Lietuvos Karuomenėje. Karo metu dirbo Marijampolės apskritys ligoninėje, o tremtyje — Augsburgio tremtinių stovyklos ambulatorijoje. Į Ameriką atvyko 1947 m. ir Clevelande per 2 su puse metų dirbo Polyclinic Hospital. Praeitų metų gruodžio mėn. išlaikė Ohio valstybės medicinos gydytojo egzaminus.

D. KESIONAITĖ

Gydytoja D. Kesiūnaitė yra gimusi Rusijoje, lietuvių tremtinių šeimoje. Po pirmojo pasaulinio karo tuoj su tėvais grįžo į Lietuvą ir 1922 metais įstojo į Lietuvos universitetą. Studijuodama universitete dirbo laborantės ir asistentės darbu. Medicinos fakultetą baigė 1927 m. Tolimesniam darbui, jau kaip gydytoja, ji pasirinko moterų ligas.

Gydytoja D. Kesiūnaitė dirbo Batauose, Zarasų apskritys ligoninėje, kaip vaikų ir moterų skyriaus vedėja. Visą laiką ji taip pat dirbo Motinos ir Vaiko Sveikatos Centre.

Atgavus Vilnių, D. Kesiūnaitė tuoj įsikėlė į dirbo Akušerių mokykloje, kaip lektorė ir mokyklos inspektore. Šalia to ji dar dirbo Sv. Jokūbo ir Raudonojo Kryžiaus ligoninėse.

Atsiduręs tremtyje ji dirbo Weimare, vėliau sąjungininkams Vokietiją užėmus, dirbo Hanau ligoninėje.

Dar gyvendama Lietuvoje ji lankėsi Berlyno, Paryžiaus, Berno ir Budapešto ligoninėse ir susipažino su tenykščių darbu.

Į JAV yra atvykusi 1949 metais.

Medicinos klausimais yra nemažai rašiusi įvairiuose laikraščiuose, drauge su Dr. K. Griunium redagavusi "Šeimą". Kaip visuomenininkė yra aktyvi skautų veikėja.

RŪTOS TEATRO PASIRODYMAS SAUSIO 27 D.

Rūtos teatras sausio mėn. 27 d., Lietuvos salėje pirmą kartą vaidina M. Vinciausko parašytą pasaką "Burtininko pinklės". Pradžią 6 val.

Bilietai jau gaunami Dirvos redakcijoje, pas platintojus, o pasirodymo dieną Lietuvos salėje. Bilietai po \$2.00, \$1.50 ir \$1.00. (žiūr. 6 psl.).

STUDENTŲ SUSIRINKIMAS

S. m. sausio mėn. 27 d., 1:00 val. Čiurlionio ansamblio patalpose, šaukiamas Clevelando Lietuvos Studentų narių susirinkimas.

Nariams dalyvavimas būtinasis. Valdyba

NAUJA TREMTINIŲ DRAUGIJOS VALDYBA

Sekmadienį įvykusiame Clevelando Tremt. D-jos susirinkime, P. Stravinsko pirmininkaujamoji valdyba padarė apyskaičinį pranešimą ir pareiškė, kad jos laikas jau yra pasibaigęs, todėl turi būti renkama nauja valdyba. Valdybos pranešimas, po keleto pastabų, buvo priimtas su padėka už atliktus darbus. Speciali padėka išreikšta Diepholzo gimnazijai remti komisijai, kurios gero organizacinio susitvarkymo dėka clevelandiečių dosnumas pasireiškė labai gražiai: iki šiol tai gimnazijai remti Clevelande surinkta, jau visais tūkstantis dolerių ir Clevelandas yra tapęs bene stambiausiu tos vienintelės lietuviškos gimnazijos ramsčiu.

Naujos valdybos rinkimai grėšė įklimti dėl jau "tradicinių" virtusio visų pasiūlytų kandidatų atsisakymų, tačiau nepatirgali užtrūkus susidarė penkių kandidatų sąrašas, kurie visi vienbalsiai ir išrinkti į valdybą. Tai yra: Balašaitienė, Braziulis, Karnėnas, Lazdinis ir Steponavičius. Revizijos Komisija su garbės teismu palikti tie patys, nors prie garbės teismo (jei jis būtų reikalingas), greičiausiai tektų grįžti dar kartą, nes dabartiniai du jo nariai išrinkti: Ig. Malinauskas pareiškė, kad jis įsijungia į bendruomenės organizaciją ir Tremt. D-jos narių nebebus, o V. Rastenis išvyko iš Clevelando.

Ryšium su valdybos pranešimu, buvo palieštas ir pereinamasis susirinkimo ginčų sukėlęs klausimas apie "Naujienose" buvusius šios draugijos susirinkimų aprašymus. K. Cicėnas protestavo prieš P. Stravinsko ir ypač St. Barzduko straipsnius, kuriuose (pastarajame net nurodant pavardę) K. Cicėni esąs mėsas šėšelis, lyg jis būtų tykorespondencijų ar autorius, ar bent autoriaus bendrininkas. Jis pareiškė, kad nieko bendra su tomis korespondencijomis neturi ir jį autorius nežina, todėl daininietis straipsniai esą nieku neįgėresni už anuos pasmerktuosius aprašymus.

Buvo palieštas ir N. Parapijos lango klausimas, ypač ryšium su išdėstytomis paminėjimu, esą draugija esanti skolinga už tą langą dar apie 700 dolerių. Pirmininkas (ligšiolinis) paaiškino, kad iš tikrųjų tai nėra draugijos oficiali skola, mokėtina iš narių

mokesčių, bet tik tam pritariančių pasizadėjimas, kuris turėtų būti įvykdytas pritariančiųjų aukomis ar kitu būdu surinktomis lėšomis.

Bendruomenės org. K-to pirmininkas St. Barzdukas, nors buvo pasirengęs padaryti pranešimą, pats pasiūlė jį dėl laiko stokos atidėti kitam susirinkimui. Mokyklos vedėjas Tamulionis pabaigoje pranešė apie mokyklos lankymo tvarką. Vyskupija įsakmiai leidusi šv. Jurgio par. mokykloje dėstyti lietuvių kalbą ir veikti šeštadieninei mokyklai, nurodyma, jog tas leidimas yra surištas su atitinkamų tėvų įpareigojimu žiūrėti, kad tos pamokos būtų lankomos. Jei nebūtų pakankamo jomis susidomėjimo, tai leidimas galėtų būti išimtas.

Susirinkimui pirmininkavo V. Rastenis, vicepirmininkas buvo V. Janušis ir sekretorius Karalius.

JAUNIMO VAKARAS

Clevelando Lietuvos Kultūros Fondas sekmadienį surengė jaunimo vakarą.

Programa buvo gera, tik — taip jau matyt čia yra susidėjusios aplinkybės, — gerokai "vienišalė": iš aštuonių programos dalyvių penki pianistai, tik dvi deklamatorės ir viena dainininkė. Pianistai labai įvairaus amžiaus, maždaug nuo 7 iki 17 metų (Obelinytė, Alkaitytė, V. Grauzinis, A. Smetona, G. Klimaitė). Deklamatorės (N. Ambrozaitė ir R. Braziulytė) bei dainininkė (R. Malcanaitė) — jau pilno ūgio jaunuolės.

Visi pasirodė gana ar net ir visai gerai. Didžiausio dėmesio, berods, sulaukė A. Smetonos pasirodymas: jam dar tik tryliktais pavasaris ateina, o jis (atmintinai) paskambino tokį kūrinių, kaip Beethoveno Mėnulio sonatą c moll, ir paskambino, gali sakyt, jau kaip gerokai patyręs pianistas. Daugeliui kilo mintis, kad, jei aplinkybės nesukliudys ir neabejotinai dideli gabumai nebus apleisti, šis vardas gali pasirodyti pasididžiavimo keliančiose vietose.

Toki koncertai turi neabejotinai skatinančios ir auklėjančios reikšmės.

Po programos vyko jaunimo ir net gana gausiai apsilankiusio "sepmio" pasilinksminimas.

ADVOKATO JULIUS SMETONO PRIEMIMO VALANDOS

Nuo vasario 1 d. iki kovo 15 d. adv. Julius Smetona interesus priima:

Kasdien nuo 5 val. iki 8 val. v. šeštadieniais: nuo 10 iki 12 v. ir nuo 5 iki 8 val.

RAMOVES SUSIRINKIMAS

Š. m. sausio 27 d., 11 val. 30 min. Lietuvos salėje šaukiamas ALS "Ramovė" visuotinis susirinkimas.

Dienotvarkėje: 1) Valdybos ataskaita ir naujos valdybos rinkimai; 2) pranešimai ir einaimeji reikalai.

TAUTINIS S-GOS SUSIRINKIMAS

Įvyks vasario mėn. 2 d. Vieti ir laikas bus pranešta kitame Dirvos numeryje. Iš anksto nariai įspėjami, kad tos dienos susirinkime dalyvauti, nes be kitų svarbių reikalų, bus renkamas ir skyriaus pirmininkas. B. Gaidžiūnas, perėmęs Dirvos redagavimą, iš pirmininko pareigų pasitraukė.

VASARIO ŠEŠIOLIKTOSIOS PAMINĖJIMAS

Tautinės Sąjungos skyrius Vasario 16 d., 8:00 val. Ansel Café patalpose šaukia iškilmingą susirinkimą.

Susirinkimo metu apie vasario šešioliktąją kalbės Vincas Rastenis.

Po iškilmingo susirinkimo tose patalpose įvyks V. Rasteno išleistuvės.

Ir iškilmingame susirinkime ir V. Rasteno išleistuvėse kviečiami dalyvauti ir ne skyriaus nariai. Norintieji dalyvauti praneša Dirvai ir įmoka po 1 dol. vaišių reikalams. Pranešti iki vasario 14 d.

LIETUVOS UNIVERSITETO MINĖJIMAS

Lietuvos universiteto 30 metų sukakties iškilmingas minėjimas įvyks vasario 3 d. sekmadienį, 3 v. p. p. šv. Jono koledže salėje Superior Ave. (ten kur buvo Mindaugo krikšto minėjimas).

Iškilmingo minėjimo atidaro mąjį žodį tars paskutinis Lietuvos universiteto rektorius prof. Graurokas, kalbės prof. Skardžius ir prof. Damušis.

Meninę programą išpildys Čiurlionis ansamblio vyrų choras, vadovaujamas A. Mikulskio ir solistė Juzė Krištolaitytė. Minėjimo išlaidoms padengti įėjimo mokestis 50 ct., besimokančiam jaunimui 25 ct.

Rengėjai nuosirdžiai kviečia, visą lietuvišką visuomenę paminėti tą ypatingai svarbų Lietuvos kultūrinio gyvenimo įvykį. Minėjimą rengia Lietuvos Kultūros Fondas ir Clevelando akademinės organizacijos.

BRAIZYTOJŲ KURSAI

Clevelando lietuvių inžinierių draugijos suvokti braizytojų kursai veikia kiekvieną pirmadienį, antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 7-9 val. vakaro Cathedral Latin School patalpose (2056, 107 St.). Kursus lanko 23 asmenys.

KAUKIŲ BALIUS

Įvyks vasario mėn. 24 d. Lietuvos salėje. Pradžią 7 val. vakaro. Bilietai po 1 dol. Visi clevelandiečiai šiam kaukių baliui prašomi iš anksto ruošti. Už tris įdomiausias kaukes bus duodamas vertingos dovanos. Kaukes ir visus kitus svečius linksmins R. Gylio kapela.

J. PUODŽIONAS CHICAGOJE

Jaunutis Puodžiūnas, sekmingai koncertavęs ALTS koncerte, dabar su visa Ballet Academy Russe koncertuoja Chicagoje. Ten prabus visą mėnesį, šoks televizijos programose ir koncertuose.

DIRVOJ GALIT UŽPILDYTI INCOME TAX

Dirvos patalpose kiekvieną antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį, nuo 7 val. v. iki 9 val. vakaro galite užpildyti Income tax. Šeštadienį galima užpildyti iš anksto susitarus.

KEIČIA VAIKŲ FILMŲ SEANSUS

Norwoodo knygynas, esantis 6405 Superior Ave., keičia vaikų filmų seansus.

Priešmokyklinio amžiaus vaikams filmos rodomos penktadieniais nuo 2 val. p. p. Vaikams nuo 6 iki 12 metų filmos rodomos ketvirtadieniais nuo 4 val. p. p.

GALIT GAUTI KNYGŲ

Dirvoje kiekvieną dieną galite gauti naujausias knygas: V. Augustino vaizdų albumą, N. Mazalaitės — Mėnuo vadinamas medaus, Balutį, Meškiuką rudnusiuką ir daug kitų.

LIETUVIŲ SALE

Įnuomojama koncertams, šokiams, vestuvėms ir kitokiems renginiams.

FINIS SEMESTRI! VAKARAS.

Žiemos semestro užbaigimui Clevelando lietuviai studentai rengia

LINKSMĄ VAKARĄ,

kuris įvyks vasario 3 d., 7 val. vakaro, Lietuvos salėje.

Programą išpildys studentai ir studentės. Pirmą kartą Clevelando scenoje pasirodys išraiškos šokio šokėja — A. Sklėriūtė — Raulinaitienė. Ji išpildys "Dance Hacabre". V. Giedraitis pasirodys su solo dainomis. "Liūdnieji broliai" paduos kupletus. Bus akordeono solo ir deklamacijos. Vakaro pranešėjas V. Raulinaitis.

Sokiams gros Rimo Gylio kapela.

Visi Clevelando lietuviai kviečiami atsilankyti ir vakarą praleisti studentų tarpe.

"AIDAI" ŽURNALO VAKARAS

Įvyks vasario mėn. 10 d. Lietuvos salėje. Statoma J. Grušo 4 veiksmų drama "Tėvas". Stato ir režisuoja aktorius Petras Maželis. Dekoracijos dailininko Vyta. Raulinaičio. Vaidina geriausi Clevelando lietuvių scenos mėgėjai.

Gautas pelnas skiriamas Aidų žurnalo parėmimui.

Bilietai po \$1.50, \$1.00 ir 50 ct. mokiniams. Bilietų bus galima gauti Spaudos kioske, Dirvoje, pas platintojus ir vakaro metu Lietuvos salėje.

Rengėjai

BALFO RINKLIAVA CLEVELANDE

Nuo sausio 10 d. iki vasario 10 d. Clevelando trys BALFO skyriai vykdo piniginę rinkliavą. Pinigai renkami aukų lapais, kurie yra pasirašyti trijų BALF atstovų. Pinigai renkami: butuose, darbovietėse, spaudos kioske, Dirvoje ir ten, kur surandamas lietuvis.

Nepilnai daviniais, per 10 dienų yra paaukoję:

Po 10 dol.

Alkaitis Antanas, Banis Aleksas, Degėsys Danielius, Golanskis Stasys, J. V. Janušis, Kasakaitis Vaclovas, Kudokas Stasys, Mikulūnas Antanas ir Palubinskai.

Po 6 dol.

V. N. Braziulis ir Silvestravičius Aleksas.

Po 5 dol.

Kun. Angelaitis Juozas, A. K. Atkočiūnai, Augulis Kazys, S. V. Am.

Why Pay More?
CLEVELAND TRUST PERSONAL LOANS
ARE LOW-COST EASY TO ARRANGE

JONAS G. POLTER
Lietuvis
Namų Maliavotojas
Popieriutojas

Apkainavimas ar patarimas reikale jūsų namo pagražinimo suteikiama nemokamai.
495 East 123rd St.
Telef.: POTomac 1-6899

šėjus, Balčiūnas Petras, Barstokas Stasys, Bielinis Petras, Bielskus Algimantas, Brizgys Bernardas, Butkus Tomas, Budrys Jonas, O. J. Blažkevičius, Cepulis Algimantas, J. A. Damušiai, Daukantiš Birutė, A. R. Drasučiai, Dunduras Jonas, E. K. Gaizūnai, Garkauskas Antanas, Gaidžiūnas Baly, Gaizauskas Pranas, Gruodis Petras, Idzelevičius Henrikas, A. J. Juozaičiai, K. M. Malvaldai, Kersnauskas Edvardas, Kirlys Pranas, Kliorys Petras, Knystautai, Kuzas Jurgis, Laniauskas Simonas, Lazdinis Stasys, Leimonas Juozas, Leimonas Kazys, Malinauskas Ignas, Mačys Stasys, Miknevičius Andrius, Matulionis Vladas, Muliolis Petras, Pivorūnas Juozas, Petkevičius Edvardas, A. V. Raulinaitis, Ramanauskas Vladas, Sagys Liudas, Sajonas Petras, Skrabulytė Emilija, Staniškis Julius, Senikas, Širvaitis Justinas, Tamulionis Antanas, Telčėnas Alfonsas, Unguraitis Vincas, M. V. Valiai, Vaitėnas Mykolas.

Po 3 dol.

A. S. Barzdukai, Endriulis, Jasinevičius Juozas, Kolys Artūras, Mikolajauskas Juozas, Malcanas Edvardas, Maurušaitė Vanda, Mačiulis Algirdas, Ramanauskas Albinas, Rukšėnas Antanas, Skardis Povilas, Saukevičius Florijonas, Vasiliauskas Jonas, Vinclovas Juozas, Žilionis Juozas, Ženc Kęstutis.

Po 2 dol.

O. D. Dagiai, Dunduraitė Mikalina, Judis Frank, Kazlauskas Jonas, Melabakas Stasys, Maurušaitis Aleksas, Musteikis, Juozas, Riekevičienė Veronika, Strimaitis Anicetas, Sakalas Jonas, Stempušis Juozas, Liutkevičiūtė Aldona, Sukadelakas Vincas, Saklauskas Adolfas, Mikulskis Alfonsas.

Po 1 dol.

Brazaitis Antanas, M. Bajoraitienė, Cieska Janina, Cienas Karolis, Chmielaukas Jonas, Gatautis Ignas, M. Kriaunevičius, Muliolis Baly, Mišėkas Julius, Sukis Povilas, Neimona V., Motiejūnas Povilas, Verbiša Ignas, Citavičius Jonas, Giedraitis Vytautas, Johansonas Henrikas, Cernauskas Jonas, Gylis Juozas, Vys-

niauskas Petras, Braziulis Vladas, Kazlauskas Antanas, Nasvytis Steponas, Mažonas Kazys, Garmus Antanas, Millus Joseph, Gudėnas Jonas, Juodišius Jonas, Zukauskas Jonas, Pinkus Juozas, Jorašūnas Emanuelis, Venclovas Mykolas, P. J. Nasvytis, Nasvitišė Aldona, Bartkūnas Bronius, Kazėnas Julius, Zidonis Pranas, Marcinkevičius J., Spirkaitis Aleksas, Vėlykis J., Urbaitis Joseph.
Trijų BALFO skyrių valdybos

COMING!

STARTING FEB. 11th

DAILY MATS (Except Feb. 11, 12, 13, 19) \$1.50 & \$2.00. Inc. Tax. NIGHTS (Sat., Feb. 17 & 24) \$1.50, \$2.00, \$2.40, \$3.00 Inc. Tax. Prices for Sat. Mats & Washington Birthday same as eve Mats. 2:15 P.M. - Night 8:15 P.M. Doors open at 1:00 P.M. & 7:00 P.M.

TICKETS NOW ON SALE AT RICHMAN'S PUBLIC HALL

ISNUOMOJAMAS

1 kambarys su baldais. Kreiptis: 661 E. 101 St.

Gali naudotis virtuvė ir kitais kambariais. Kreiptis 3 augšte.

SALDYTUVAS IR SOFA

Frigidaire saldytuvas ir atverčiama sofa parduodami už 75 dolerius. Kreiptis:

7016 Whitney Ave.

DVIEJŲ SEIMŲ NAMAS

1377 E. 66 St.

6 kambariai apačioje (3 mieg.) ir 6 kamb. viršuje (3 mieg.), rūšys, geras šildymas. Geras parkynas.

Kreiptis: EX 1-0075 (4)

JOS PERKAT RUPESČIŲ NEKELIANTI ŠILDYMA

su MONCRIEF

SILDYMO IR ORO VESINIMO SISTEMA GASAS * ALIJEJUS * ANGEIS

THE HENRY FURNACE CO., Medina, Ohio

P J KERSIS

609-12 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: Main 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus miestą arba priemiestiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairuose apdraudus-insurance reikaluose. Sutaisau paskolas pirmo morgetio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Pilnai padengta apdrauda U'rah 1-4515

WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBESIS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

I J SAMAS JEWELER

Persikėlė į naują didesnę ir gražesnę krautuvę

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre

Dabar jau turime didesnę rinkinį Deimantų, Ziedų, Laikrodėlių ir visokių graždaiktų, už nupigintą kainą.

Wilkelis Funeral Home

Valdžios pripažinta laidotuvių direktorė
Aldona Wilkels - Wirby

Pilnas laidotuvių patarnavimas
—HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—

6202 SUPERIOR AVE.

HEnderson 1-9292

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licenstuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue

ENdicott 1-1763

Kredavijos ir administracijos adresas — DIRVA, 6820 Superior Avenue, Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: ENdicott 1-4466.
Redaktorius Vincas RASTENIS (buto telefonas: UTah 1-6747) Redaktorius Balys GAIDŽIUNAS (buto telefonas: GARfield 1-7406).

„DONOSČIKAI“

Lietuviškas žodis „skundikas“ ar „įskundintojas“ ne visiškai išreiškia to prasme, kuri glūdi rusiškame — Lietuvoje ir iš senų ir iš dabartinių laikų gerai pažįstamame — žodyje „donosčik“. Net tarptautinis „denunciatorius“ nėra taip susijęs su atitinkamo „veikėjo“ tikruoju įvertinimu, kaip tas rusiškas jo pavadinimas.

Tai yra asmuo, kuris įsiekia progos ką nors apskusti ir skundžia kitus visokiais vyresnybės: valdžiai, tarnybiniams viršininkams, mokytojams, tėvams... Visi žinome, kad šito „amato“ niekas negerbia. Negerbia juo užsimančiųjų net ir tie, kurie kartais jų siūlomais patarnavimais pasinaudoja. Ta visuotinė panieka, tą slaptą įskundinėjimų smerkimą kaip tik geriausiai yra išreiškias „donosčiko“ pavadinimas.

Visuomenė, kurioje šitokių „veikėjų“ atsiranda bent kiek daugiau, gerokai dėl to kenčia. Prisiminkime, — kas nekeikia tų „donosčikų“, kurie, dažniausiai be jokio rimto pagrindo, vadovaudamiesi ar asmeniniu kerštu ar kokiais partiškai politiniais sumetimais, ir naudojamesi kur nors nugarais gaudėliais, daugelį ir lietuvių įskundė imigracijos įstaigoms, ir tuo be jokios rimtosios jų kaltės ilgą laiką, jei ne visiškai, sukludę jų emigracijai, suardę jų gyvenimo planus ar pridarę jiems daugybę medžiaginių bei moralinių nuostolių. Ne tik skundžiamiesiems, bet mums, kaip tautai, tie „donosčikai“ yra pridarę daug žalos, kadangi toki reiškiniai nekelia gero vardo tautos, kurioje pasirodė beasidėsnes kiekis tokio charakterio „veikėjų“.

Deja, pasirodė, kad šio negarbingo amato specialistai persikėlė ir į šią vandeninio pusę. Mat, jiems niekas emigracijos nesukludė tuo būdu, kurį jie vartojo prieš kitus...

Vienas iš tokių ryškesnių „donosčikų“ veiklos apreiškimų išliko viešumon kaip tik neseniai. Tai įvyko ryšium su „Dirvos“ red. V. Rastenio pakvietimu į Laivosios Europos įstaigą.

V. Rasteni Komiteto centrai pasiūlė L. E. Lietuvių Patariamąją Grupę. Kiek tiko girdėti, V. Rastenio kandidatūrą pasiūlyti buvo nutarta šešiais balsais prieš vieną, pareikšusį atskirą nuomonę (ir vienam nariui posėdyje nedalyvavus). Centrinė įstaiga, su pasiūlytu kandidatu asmeniškai susipažinusi, pasiūlymą priėmė ir pageidavo, kad jis pradėtų darbą jau gruodžio 17 dieną, nes latvių ir estų pašaušus pareigūnai jam buvo pradedę darbą nuo gruodžio 3 dienos. V. Rastenis buvo pareiškęs pageidavimą pradėti tą darbą tik po Naujų Metų, kadangi staugus išvykimas prieš metų pabaigą iš „Dirvos“ buvo labai nepatogus ir jam pačiam ir ypač nepatogus „Dirvos“ reikalams. Tačiau įstaigos atitinkamo skyriaus vedėjas jam pareiškė, kad toks nuleidimas būtų ne naudingas lietuvių interesams, ir raginęs jį kiek galima greičiau pradėti. Teko „Dirvos“ bei asmeniškiesiems sumetimams nusileisti prieš didesnius reikalus. V. Rastenis sutiko pradėti darbą gruodžio 17 d. Buvo

numatyta, kad per porą dienų po pasikalbėjimo bus praneštas oficialus to sutarimo patvirtinimas.

Lietuvių interesų nukentėjimas pasidarė nebesvarbus...

Nei po poros, nei po keleto dienų to oficialaus patvirtinimo nebuvo. Buvo aišku, kad kažkas veikė labai greit, nes suspėjo sudaryti komplikacijų ne kitaip, kaip per tą porą dienų, per kurią turėjo būti parengti oficialūs patvirtinimai. Vadinas, įsikišo kažkas, kas nuo pat pradžios žinojo apie tą reikalą.

Kai kurie laikraščiai spėjo jau ir paskelbti, kad „Dirvos“ redaktorius jau New Yorke, ir „Dirvos“ skaitytojai ėmė stebėtis, kodėl apie tai nieko nėra pranešta „Dirvoje“. „Dirva“, žinoma, vengia pranešinėti netikrų dalykų. O reikalas atrodė apgautas labai didele paslaptimi: kažkas kažkur užkliuvo, bet apie priežastis buvo tyloma. Aišku, savaime kilo įtarimas, jog čia ne kas kitas, kaip tik „donosčikų“ darbas.

Kokių nors priemonių imtis tokiais atvejais nėra galimybės. Pagaliau, „Dirvai“ tas užsivilkimas buvo labai naudingas. Ir jei buvo priežastis dėl to kiek jaudintis, tai tik dėl dviejų dalykų: 1) kad, kaip buvo sakyta, tas užsivilkimas iš tikrųjų gali būti nenaudingas lietuvių interesams; 2) kad koks nors šmeižtas, neturintis galimybės matyti nei jo turinio nei kilmės, tikrai gali būti „už akių“ prikergtas.

Dėl pirmojo — „donosčikams“, matyt, nerūpėjo, kaip tas atsilieps lietuvių reikalams. O oficialios įstaigos tokiais atvejais, irgi, matyt, yra tokios nuomos, kad denunciacijų ištyrimas yra būtinas ir tam turi būti teikiama pirmenybė prieš visokius dalykus. Dėl antrojo — teko pasitikėti, kad šmeižtas be pagrindo ir neįprastas, nes čia gi turima reikalo su Amerikos, o ne su NKVD įstaigomis.

„Žirkles atsiliepa“ netikėtai

Nekantriausias pasirodė J. Ginkus Brooklyn. Jis iškėlė šį reikalą savo radio programos pranešimuose. Mes čia, Clevelande, negirdime, ka kalba Brooklyn radio, bet iš pasirodžiusio atsiliepimo spėjame J. Ginkus apie „donosčikus“ kažka netaipai giriamą yra pasakęs.

Ir štai — kaip tos žirkles, sudavus kumščiu į stalą, atsiliepa... „Darbininkas“. Jis savo straipsnyje sausio 11 d. numerio, 2 pusl., visų pirma apibūdina J. Ginkus, kam jis apie toki dalyką viešai pakalbėjo. (Paprastai tik tas, kas pats kaltas, labai nemėgsta, jei kas apie kalbą, viešai kalba). Toliau „Darbininkas“ pasirodo žinąs apie tą reikalą daug daugiau, negu kas nors kitas ligi to laiko žinojo: jis papasakoja, kad skundą padavusi neva kažkokia amerikietiška organizacija, kuri tuo ir teusišanti, kad renkanti apie asmenis įvairias žinias ir jas pakišanti „reikalui esant“. Iš „Darbininko“ kalbos matyti, kad jam ir skundo turinys nėra paslaptis, nes jis prasitaria, del

kokių priežasčių prieš V. Rasteni galįs atsirasti „pagrįstas skundas“.

Ir aišku — „Darbininkas“ kaltina ne „donosčikus“, bet visų pirma, tuos asmenis (L. E. Liet. Pat. Grupės narius), kurie taip „neapdairiai“ rekomendavo tokį „aiškiai netinkamą kandidatą“, ir, pagaliau, kaltina patį apskustąjį — kaip jis drįso, būdamas toks nenaudėlis, sutikti eiti į tokias atsakingas pareigas!

„Darbininkas“ sutinka, kad prieš bet ką gali atsirasti skundas. Tačiau, anot jo, „kandidatas turi būti parenkamas toks, kad nebūtų jokios baimės, jog prieš jį joks pagrįstas skundas negalės būti iškeltas, jei ir atsirastų, kas to bandytų imtis“.

Vadinas, „Darbininkui“ nekilo jokio abejojimo, ar šiuo atveju skundas yra pagrįstas. Pagal jį, „donosčikai“ gerai padarė, o kaltas tik skundžiamasis, kalti, kurie „donosčikus“ smerkia. Taip yra ne kieno kito, kaip tik pačių „donosčikų“ pasiteisinimas ir kiek peranksti užtrimituotas triumfas.

Skundas pasirodė esąs nepagrįstas

Jei šis skundas būtų net ir pagrįstas, „donosčikų“ amatas dėl to pagarbos neįgytų. Girdėjome, kas atsitiko su to paties „Darbininko“ tame pačiame straipsnyje paminėta vengrų radio grupe. Jai pasiūlyta išsiskirstyti dėl nesugebėjimo sklandžiai dirbti. O to priežastis — skundai vienų prieš kitus. Augstesniems įstaigoms, matyt, pritrūko kantovybės tuos skundus tyrinėti ir jau nebeturėjo reikšmės, kurie skundai kiek pagrįsti ar ne. Užtenka, kad skundai įknyrė, ir tarė — eikit iš akių ir baigta. Bet „donosčikams“ juk, turbūt, labiau rūpėjo skusti, negu pagalvoti apie tuos reikalus. Ir mūsų „donosčikai“ nei kiek geriau atrodė...

Bet šiuo atveju „donosčikų“ darbas nuėjo niekais: paaiškėjo, kad skundas neturi pagrindo, ar neturi reikšmės — mes to nežinome („Darbininkas“, žinodamas skundo turinį, dabar gali geriau tą apskaičiuoti). Patvirtinimas, kad ir penkta savaitė užvilkintas, vistiek įvyko. Kiek iš to išėjo naudos bendriesiems lietuvių reikalams ir kiek „donosčikų“ partijos reikalams — paliekame besidominantiems spręsti patiems.

P. Grigaičio informacijos apie tautos reikalus...

Grįždami iš Washingtono trys ALT vykd. Komiteto nariai — L. Šimutis, P. Grigaitis ir M. Vaidyla buvo sustoję Baltimoroje, kur vietos visuomenė darė pranešimus apie tai, kaip Tarybos Lietuvos reikalus gina. Pasigyrę apie savo didelę draugystę su L. Šimučiu, pašventę gana daug pastangų įrodyti, kad 1938 metų Lietuvos konstitucija esant labai svarbi kliūtis Lietuvos laisvei atgauti, jis tarp kitų irgi pranešė labai „svarbų“ įvykį lietuvių tautos „kovoj dėl demokratiškumo“, — būtent, papasakojo, kad štai vienas asmuo, kuris gruodžio 17 d. turėjo pradėti dirbti Laisv. Eur.

VILNIAUS SARGYBOJE

Vilniaus krašto lietuviai Chicagoje, susibūrę į Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungą, jau antrą kartą sekmingai veikė.

Tai kukli organizacija, be jokių pretenzijų į tautiečių deklaratų, garbę ir vadovavimą. Turi statutą, aukoją poilsį ir turi norą dirbti savo krašto labui. O darbo apstu, ir ypač kai dabartiniu metu Tarptautiniame Forume atviriau, drąsiau ir ryžtingiau demaskuojami sovietai, ir kai to pat likimo mūsų kaimynai kėsina į mūsų ir mūsų bočių sodybas. Savo gūžta ir prigimtis reikalauja ginti.

Jei šiandien, o gal ir ateityje negalima bus savo teisių veiksmis atremti, tai mūsų veiksniai iš anksto turi pasiruošti tam ir dabar išvystyti galingą veiklos potencialą. Tą mintį bei tikslą ir turi Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga.

Galimiems eventualumams reikia pasiruošti. Tuo tikslu Sąjungos nariai ne mažiau kaip kartą į mėnesį susirenka einausiesiems reikalams aptarti, pasidalinti mintimis ir susmaigstyti veiklos gaires. Susirinkimai esti reguliariai kiekvieno mėnesio pradžioje pirmą šeštadienį. Čia aptariami kalbiniai, istoriniai, kultūriniai, ekonominiai, politiniai, su Vilniaus kraštu susiję klausimai. Nors savaime nėra politinio ar srovinio charakterio veiksnys.

Sąjungos darys atdaros viešoms geros valios lietuviams ir jos nariais gali būti visi. Jaučią Vilniaus kraštui prisirišimą, kuriems puošnėdama rūpi Tėvynės ir Vilniaus reikalai bei likimas, ir visiškai pritaria Sąjungos tikslams, — be partinių ar srovinių pažiūrų skirtumo. Tik... kriminalistams ir komunistams ar jų šalininkams S-gos darys užskleistas. Taip ir statute įrašyta. S-gos konstituciniai tikslai bei siekliai šie:

1) Ugdyti prisirišimą Vilniaus

įstaigoje, tapo nepreileistas, nes jis yra „nedemokratiško nusistatymo“, jo raštus tam tikros įstaigos verčia į anglų kalbą, skaito ir žino, kas jis toks yra...

Tai gi... Svarbus tai esama smens, kad jo raštus „Amerikos įstaigos verčia į anglų kalbą, skaito, žino, kas jis yra“ ir... neatmeta, o tvirtina jį atsakingose pareigose. Jei tikėtis įstaigos atstovo žodžiais, susidarys turėjo būti kenksmingas lietuvių reikalams... Norime tikėti, kad tai nebus žymiai pakenkę tiems reikalams. Bet kuo čia džiaugiasi P. Grigaitis, kalbėdamas apie Tarybos darbus Lietuvos laisvei iškovoti? Argi tai irgi įeina į Tarybos darbo programą?

„Dangaus galybės“

„Darbininkas“ prikiša J. Ginkaus radio pranešimui, esą jis sakęs, kad „dangaus galybės“ esančios sujungtos nubausti skundikams ir net Lietuvai už tą skundą. Ši tikruju „dangaus galybės“ šiame reikale buvo sujungtos priešinga linkme — kad tik skundimas pasisektų! Prieš tą skundą, kaip tamsoje atliktą darbą, jokių galybių nebuvo galima judinti, kadangi, iki „Darbininko“ atsiliepimo, nebuvo nieko žinoma, nei kur nei kas čias yra... O juk „Darbininką“ leidžia ir prižiūri ne eiliniai žmonės, o vienuoliai!...

Bet tos „dangaus galybės“ šį kartą nelaimėjo. Kiek mes galime spėti, jos šį kartą atsimušė kaktą ne į kokias kitas galybes, kaip tik į Amerikos atitinkamą įstaigų objektyvią orientaciją ir mokėjimą net mūsų savitarpio santykiuose atskirti, kur yra lietuvių reikalas, ir kur yra tik partinio paveldo padiktuta in-sin-facija.

kraštui, jo papročiams bei kultūriniam palinkimui;

2) Visomis jėgomis kovoti ir rėmti pasaulio lietuvių pastangas dėl Lietuvos valstybės nepriklausomybės atstatymo su sostinė Vilniumi ir su kitais lietuviškais kraštais;

3) Teisingai informuoti pasaulį apie Lietuvą ir Vilniaus kraštą ir atremti Lietuvos priešingiau demaskuojami sovietai, ir kai to pat likimo mūsų kaimynai kėsina į mūsų ir mūsų bočių sodybas. Savo gūžta ir prigimtis reikalauja ginti.

4) Bendradarbiauti su viso pasaulio lietuvių organizacijomis, siekiančiomis panašių tikslų, ypatingai palaikant glaudžius saitus su ALTu, VLIKu ir Lietuvos diplomatinio korpuso nariais;

5) Aktyviai dalyvauti pasaulio lietuvių politiniame ir kultūriniame gyvenime;

6) Kovoti dėl pagrindinių žmogaus teisių;

7) Remti pagrindinius demokratijos dėsnius;

8) Saugoti ir gerbti laisvųjų tautų nepriklausomybę, garbę ir demokratinę santvarką. (Turima galvoje svingingų valstybių, kurių globoje gyvenama).

Šie tikslai liktų tikslai gražių žodžių sąskambiu popierėje, jei jie nebūtų įgyvendinami. Pereitytų metų visuotiniame S-gos narių susirinkime valdyba apžvelgė metų buvyje S-gos nuveiktus darbus. Atsimenant trumpą sąjungos gyvavimo amžių, nelengva kurimosi stadija, stoka laiko, lėšų ir kt., organizacija tikrai reikšmingą įnašą yra davusi ir pateisinusi savo egzistenciją.

Štai būdingesnį S-gos veiklos aktyvų:

Griežtai reaguota ir įteiktas Jungtinių Tautų Generaliniam Sekretoriui kontr-memorandumas dėl lenkų kėslų į Vilnių ir Vilniaus kraštą;

Rugsėjo 8 d. suruošti Chicagoje Vytauto Didžiojo vainikavimo ir spalio 9 d. Suvalkų sutarties 1920 metais sulaužymo ir Vilniaus pagrobimo minėjimai;

Vasarą suruoštas Chicagoje Joninių laužas su meninė dalimi; Užmegsti ir šilta palaikomi santykiai bei bendradarbiaujama su ukrainiečiais ir kt.;

Stambesniom aukom, parėmtas Laisviniuo Fondas.

Suruosta pobūvių ir kt.

Sąjungai vadovauja jos rinkta valdyba su energingų pirminku ir visuomeninku, vilniečiu Valerijonu Šimkum priešaky. Atsidavusiai, uoliai ir pareigingai valdyboje dirba senesniųjų Vilniaus krašto ateivių atstovai Antanas Stanka ir kiti.

Tačiau be lietuviškos visuomenės paramos ir priėjimo, vien tik Sąjungos vilniečių grupelė ir su dideliu ryžtu bei geriausiais norais daug nuveiktų negalės. Reikalingas bendradarbiavimas, Reikšmingiausia ir tikriausia bendradarbiavimo forma — asmeniškasis ir skaičiumi gausus dalyvavimas ruošiamuose minėjimuose, kultūriniuose parigimimuose, pobūviuose ir lankymas S-gos susirinkimus, geriau — priklausyti S-gai.

Jei dešimtmečiais Nepriklausomybės metais nepaliaunamai buvo trimtuojama, per radiją, spaudą ir net iš tarptautinės tribūnos buvo skelbiama, nuo mažamečio iki šimtamečio senelio giedama: „Mūsų Vilnius“ ir „Ei, Pasauli, mes be Vilniaus nenurimsim!...“ tai išieivijoje bei tremtyje parodykime Vilniui meilę.

Kova dėl Vilniaus nebaigta. Kova dėl Vilniaus turi būti tampa priasieta su mūsų Tėvynės laisvinimo kova ir pastangomis. Lietuvai laisvė neabejotinai bus iškovota, bet Vilnius gali likti ginčio objektu, jei dabar busime indeferentiški. Nes kai netolimoje ateityje Tarptautiniame Forume bus sprendžiami pervertę Tautų atkurimo klausimai, tikriausia, bus atsižvelgta, kas kiek turi kredito ir praeityje bus pareiškę teisių į Vilnių.

KONCERTAS DETROITE

STASYS LIEPAS, Lietuvos Operos solistas, atvyksta iš Boston, Mass. čia koncertuoti. Komp. Broniaus Budrūno vyrų kvartetas taipogi yra puikiai pasirošęs savo dalį išpildyti. Minkėtas koncertas įvyks sekmadienį, sausio 27 d., 6 val. vakare, Detroit Institute of Arts saleje, 5200 Woodward Ave., prieš centralinį miesto knygyną, ir prie Kirby Ave. Įžanga bus tik \$2.00.

spaudą ir net iš tarptautinės tribūnos buvo skelbiama, nuo mažamečio iki šimtamečio senelio giedama: „Mūsų Vilnius“ ir „Ei, Pasauli, mes be Vilniaus nenurimsim!...“ tai išieivijoje bei tremtyje parodykime Vilniui meilę.

Kova dėl Vilniaus nebaigta. Kova dėl Vilniaus turi būti tampa priasieta su mūsų Tėvynės laisvinimo kova ir pastangomis. Lietuvai laisvė neabejotinai bus iškovota, bet Vilnius gali likti ginčio objektu, jei dabar busime indeferentiški. Nes kai netolimoje ateityje Tarptautiniame Forume bus sprendžiami pervertę Tautų atkurimo klausimai, tikriausia, bus atsižvelgta, kas kiek turi kredito ir praeityje bus pareiškę teisių į Vilnių.

LIETUVOS Nepriklausomybės minėjimas Chicagoje

ALT Chicago skyrius rengia Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo — Vasario 16 d. akto — minėjimą.

Iškilmingas paminėjimas to svarbaus lietuvių tautai įvykio bus Chicagoje, Ashland Auditorijoje š. m. vasario mėn. 10 d., 2 val. p. p. (Kampas Ashland ir Van Buren gatvių).

Bus įspūdinga programa. Kalbės žymūs JAV vyrai ir lietuvių visuomenės veikėjai. Iauklama senatoriaus Douglas kalbos.

Po to, seks, meninė dalis ir vėliau šokiai.

ALT Chicago skyrius labai prašo tą dieną kitų organizacijų Chicagoje nedaryti savo narių sueigų bei kitų pobūvių.

J. Ts.

LIETUVIŠKOJI SKAUTIJA

P. Jurgėla, Lietuvos skautų pirmasis organizatorius, baigia ruošti stambų veikalą „Lietuviškoji skautija“. Veikale bus pa-vaizduota skautiško lietuvių sąjūdžio apžvalga nuo skautų įsikūrimo Lietuvoje iki 1948 metų. Veikalas bus gausiai iliustruotas.

Autorius yra kreipėsis į įvairius asmenis jam patalkininkauti parenkant geresnes nuotraukas, primenant vieną kitą svarbesnį Lietuvos skautų įvykį. Autorių galima pasiekti šiuo adresu: P. Jurgėla, 800 Goodrich St., Uniondale, N. Y.

VILTIS
laukia jūsų
talkos!

KAS BUS IŠIRUS DERYBOMS KOREJOJE?

(Atkelta iš 1-mo pusl.)

rėsi dar su prez. Trumanu ir vėl grįžo į New Yorką, vėl lankė savo draugą B. Baruchą ir persislaides atsisakė nuo newyorkiečių entuziazmo pareiškimų.

Šį antradienį tuo pačiu „Queen Elizabeth“ laivu senasis politikas išplaukė atgal į Angliją. Londonas ir Washingtonas pripažįsta, kad Churchillio lankymasis Amerikoje buvęs sėkmingas. Jo kelionė, nurodoma, bus kiek suglaudinus dviejų sąjungininkų santykius, įgalinusi išsiaiškinti kai kuriuos nuomonų skirtingumus ir sukėlus dar daugiau respekto ūkiniuose sumkumose vargstančiam kraštui ties Lamanšo kanalu.

Politikas su cigarų lūpose bus turėjęs ir-kai kurių nusivylimų, pvz., jo pasiūlymas, kad Sueso kanalo apsauga būtų pavesta trims vakarų valstybėms ir Turkijai buvo priimtas šaltai ir JAV ir Turkijos. Su dideliu noru teko sutikti ir su amerikiečių nusistatymu amerikietį paskirti vyr. Atlanto pajėgų laivyno vadu. Užtai savo kišenėje britų politikas išsivežė amerikiečių sutikimą pakaitom už Malajų ciną ir Kanados aliuminijų gauti 1 mil. tonų pieno.

BRUZDĖJIMAI AFRIKOJE

Egiptas kelia nuolatinių rūpesčių britams—partizanų veik-

la ne tik nesilpnėja, bet įgyja vis atstresnes formas. Per susidūrimus abiejų pusių nuostoliai sužeistaisiais ir žuvusiais vis auga. Lygiagrečiai auga Egipte ir pragyvenimo kaštai.

Diplomatinių slugsnių nuomone, dabar ateiks laikas įsikišti ir karaliui Farukui. Spėjama, kad atsisrūtų ir galimybių kompromisinio pobūdžio susitarimui su Anglija ir vakarais. Nurodoma, kad Farukas linktas daugiau ir vakarus kaip ir rytus. Karaliui pagaliau susilaukus sūnaus, šis faktas, esą, galys atnešti teigiamų padarinių britams ir amerikiečiams vid. Rytuose. Apie 11 metų nesulaukęs sūnaus, jis šakdydavęs, kad po manęs tegul būna ir tvanas, dabar gi padėtis pagrindinai kinta ir karalius užuot stiprines karūną gali daugiau susidomėti ir valdymo reikalais.

Be Egipto, neramumai kilo ir Tunise. Čia kruvini vietinių susirėmimai įvyko su prancūzais, kurių protektorate yra šis šiaurės Afrikos kraštas. Padėtimi yra susirūpinusi ir Amerika. Ir čia įžiūrima tolimesnis vakarų pozicijų silpnėjimas arabų pasaulyje. Kokių priemonių gali čia imtis Amerika, neaišku. Artimiausia ateitis parodys, kaip nleis įvykiai Afrikoje ir A. Rytuose ir ką jie atneš pasauliui, pasidalinusiui į dvi aiškias stovyklas.

V. Rimvydas

Gražiausia dovana

saviems ir sveiktinausiems šėšiolikto Vasario — Lietuvos Nepriklausomybės, sukakties proga V. Augustino Lietuvos valdų knygą

TĖVYNĖ LIETUVA (Our Country Lithuania)

Kaina \$5.—, o odiniame įrišime \$12.—.
Pinigus su užsakymais siųsti tiesiog į leidėklą:
P. ALIŠAUSKAS, 107-17 118 ST., RICHMOND HILL, N. Y.
Galima gauti ir pas platintojus.

(7)